
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

3 listopad
2006–7
69. ročník

OBSAH

(English summary see page no. 27)

Připravujeme se obhájit pozice odborného školství	3
Stredoškolská odborná činnosť	4
Mezinárodní schůzky partnerů projektu	6
Náuka o výživě cez podnecujúce úlohy	7
Leasing nebo úvěr?	9
Informační servis	11
„2 roky po vstupu do EU“	12
Mezinárodní konference	13
Prázdninová prax v Holandsku	15
Příprava zřízení Centra vzdělávání dospělých	16
Spojená škola	17
Existuje spoločný model európskej rodiny?	18
Den zvířat již po třinácté	18
„Farmáři“ na výstavách	19
Naši farmáři zvítězili	20
Na Krkonošské výstavě	20
Závěrečné písemné práce studentů	21
Výkonná rada Asociace	22
Päťdesiat rokov	23
Julius Carow	24
Sto let	25
Na cestě k Zemědělské škole	26

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

VÝROČÍ ÚSTAVU ZEMĚDĚLSKÝCH A POTRAVINÁŘSKÝCH INFORMACÍ

Dům zemědělské osvěty – 80 let

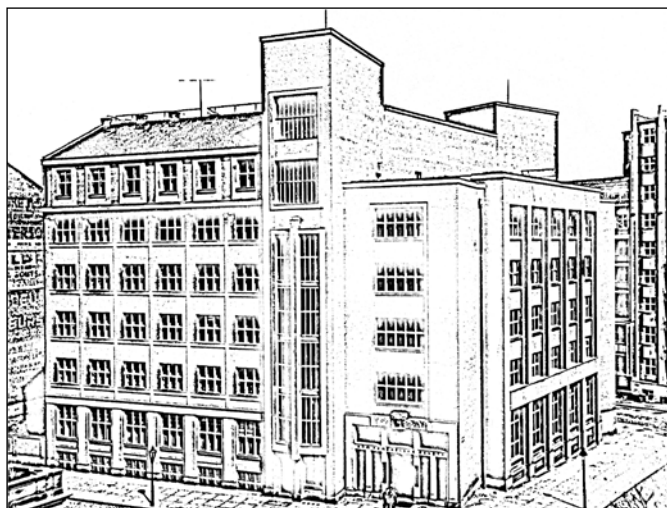
Dne 28. října 1926 byl Dům zemědělské osvěty v Praze slavnostně předán k užívání tehdejším ministrem školství a národní osvěty a prvním předsedou Československé akademie zemědělské dr. Milanem Hodžou.

Budova byla postavena podle návrhu architekta Josefa Gočára, největšího českého architekta 20. století. Pozoruhodná a ojedinělá stavba vznikla v tehdejší Chocholouškově ulici v době ovlivnění holandskou architekturou režné cihly.

Ale byl to především dr. Edvard Reich – pedagog, ministerský rada, odborný spisovatel, jeden ze zakladatelů ČAZ, který rozhodujícím způsobem přispěl k vybudování Domu zemědělské osvěty a stejným způsobem se staral o to, aby byl naplněn užitečnou prací ve prospěch našeho zemědělství, venkova i celé společnosti.

Edvard Reich

Dům zemědělské osvěty

Místnost prezidia

Hned po vybudování Domu zemědělské osvěty v něm bylo umístěno: školské a osvětové oddělení ministerstva zemědělství, veškerá vydavatelská činnost ministerstva zemědělství, filmový archiv a diapozitivová centra, stálá výstava učebních pomůcek, archiv zemědělského školství a vyučování, Československá akademie zemědělská, Ústřední slovanská zemědělská knihovna a čítárna, Svobodné učení selské, Vyšší zemědělská škola družstevní.

Josef Gočár

A před 70 lety vyšlo z prostor redakce sídlící v Domu zemědělské osvěty i první číslo časopisu Zemědělská škola.

Toliko malý pohled do významné historie. O současnosti a budoucnosti pokračovatele Domu zemědělské osvěty – o Ústavu zemědělských a potravinářských informací – něco příště.

K ilustraci na obálce: Monsonia speciosa z čeledi Geraniaceae, domovem v jižní Africe. Vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1808

PŘIPRAVUJEME SE OBHÁJIT POZICE ODBORNÉHO ŠKOLSTVÍ

Rychlý rozvoj vědy a techniky má vliv i na ekonomické a společenské procesy. Tato skutečnost klade vysoké požadavky na odbornou přípravu pracovníků i změny profesní přípravy v průběhu aktivního pracovního věku. Pro uplatnění na měnícím se trhu práce je proto nezbytné celoživotní vzdělávání pracovníků všech profesí tak, jak s ním počítají dokumenty UNESCO, EU, ale i Národní program rozvoje vzdělávání v ČR.

Stodvacetiletá tradice

Naše Střední odborná škola veterinární a zemědělská v Českých Budějovicích je školou se stodvacetiletou tradicí v odborném vzdělávání a více než čtyřicetiletou zkušeností se vzděláváním dospělých. Řadu let škola realizovala dálkové studium, dále pak pořádala a pořádá odborné kurzy a semináře. Škola má akreditace od Ministerstva školství ČR a Ministerstva zemědělství ČR na činnosti spojené se vzděláváním zemědělských a potravinářských odborníků. Spolupracovali jsme i s Úřadem práce v Českých Budějovicích při rekvalifikačních kurzech.

Rozšíření kvalifikace pedagogů

Abychom se mohli plně zapojit do systému celoživotního vzdělávání a obstáli v konkurenci s ostatními subjekty, museli jsme nejprve umožnit rozšíření kvalifikace našich pedagogů. Nemyslíme si totiž, že stačí pouze věřit, že se všichni učitelé sami rychle naučí učit dospělé. Je totiž zjevné, že příprava na efektivní a racionální výuku dospělých je daleko náročnější než příprava na výuku žáků.

Zprostředkování aktuálních špičkových vědomostí a zejména dovedností je záležitostí nákladnou, na kterou nezbývají v rozpočtech škol dostatečné finanční prostředky. Proto jsme podali v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů projekt Příprava školitelů pro další profesní vzdělávání. Ten je částečně hrazen z evropských strukturálních fondů a má připravit učitele na rozšíření nabídky dalšího profesního vzdělávání dospělých dle požadavků trhu práce a potřeb rozvoje ekonomiky.

Náš projekt má tři priority. První spočívá ve zvýšení odborných vědomostí a dovedností učitelů a jejich průběžné aktualizaci. Druhá pak ve zkvalitnění pedagogické způsobilosti budoucích školitelů a v jejich přípravě na využívání progresivních forem a metod učení. Třetí je kontinuální zdokonalování informační gramotnosti školitelů tak, aby se ICT stala nedílitelnou součástí didaktické techniky.

Praktické naplňování projektu

V letošním roce proběhlo již šest odborných kurzů a seminářů. Účastníci oceňovali zejména jejich vysokou profesionální úroveň, potřebnost a využitelnost pro praxi. Ve výuce cizích jazyků dospělých odborníky z oboru, ale i našich studentů budeme v budoucnu klást větší důraz na znalosti odborné angličtiny a němčiny. Proto pro učitele, zejména cizích jazyků, zajišťujeme příslušné kurzy.

Do konce kalendářního roku proběhnou ještě dva semináře věnované rozšíření pedagogických znalostí se zaměřením na realizaci klíčových kompetencí ve výuce a didaktiku vyučování dospělých.

Kurzy a semináře probíhají v prostorách školy a zajišťují je přední odborníci vysokých škol, výzkumných ústavů a renomovaných firem. Úspěšní absolventi kurzů a seminářů obdrží certifikát. Projekt bude pokračovat i v roce 2007. Zajištění jeho realizace je velmi náročné po stránce organizační i po stránce účetní evidence. Sledování projektu ze strany zadavatele je značně zatíženo administrativou, někdy až formální.

Jediná cesta

Přes všechnu pracnost jsou projekty spolufinancované z fondů EU cestou, jak se připravit na systém celoživotního vzdělávání a obstát v konkurenci „neškolských vzdělavatelů“, kteří se budou ucházet o podíl na této formě vzdělávání. Vždyť profesní vzdělávání dospělých bylo v celé historii odborného školství jeho nedílitelnou součástí.

Ing. Miloslava Škardová
SOŠ České Budějovice

STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ

Ako zvoliť tému, písať a obhajovať prácu

V minulom čísle tohoto časopisu sa čitateľ dozvedel, čo je stredoškolská odborná činnosť, aké má ciele, aké súťažné odbory sú vyhlásené v školskom roku 2006/2007 a ktoré témy v odbore poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo v minulých rokoch priniesli úspech ich riešiteľom. Úspech práce SOČ totiž záleží aj od správnej voľby témy.

Ako zvoliť tému práce?

Správne zvoliť tému práce je veľmi dôležité. Na mnohých stredných školách ponúkajú témy na riešenie SOČ konzultanti práce (učitelia, majstri odbornej výchovy, vychovávateľia, odborníci z výskumných ústavov, vysokých škôl, vedeckých inštitúcií). Žiaci majú možnosť vybrať si tému, ktorá ich najviac zaujíma, pri ktorej môže uplatniť svoju odbornosť. Je to príležitosť prezentovať vlastné názory, nápady, objavy, pracovať tvorivo a samostatne. Častokrát si tému práce môže navrhnúť aj študent sám. Pri výbere témy práce sa odporúča zvoliť ju tak, aby bola ako výskumná metóda použitá aj iná ako dotazník alebo anketa. Práve študentom odborných poľnohospodárskych a potravinárskych škôl sú blízke metódy pozorovaní a pokusov.

Pri sformulovaní témy práce je dôležité najskôr si stanoviť problém, ktorý chce autor riešiť. Najlepšie taký, ktorý ho zaujíma, prípadne s ktorým sa už stretol. Prácou SOČ môže byť aj návrh technického zariadenia alebo zhotovenie učebnej pomôcky. Potom nasleduje štúdium literatúry, ktorá sa podobnou témou a súvisiacou problematikou zaoberá. Pracovať s literatúrou, hľadať informácie na internete, využívať moderné komunikačné technológie je prínosom aj pre budúce pôsobenie stredoškolačka. Pri štúdiu literárnych prameňov sa čitateľ dozvie, kto už podobnú alebo rovnakú problematiku riešil, aká metodika bola použitá, aké výsledky sa dosiahli. V mnohých prípadoch tak riešiteľ predídne sklamaniam z toho, že rieši problém, ktorý je už vyriešený.

Ďalším krokom je stanovenie hypotézy. Presná formulácia hypotézy (alebo čiastkových hypotéz) je ďalším predpokladom úspešného riešenia práce SOČ.

Počas vlastnej práce na zvolenej téme je potrebné diskutovať o priebežných výsledkoch s konzultantom. Spracovanie výsledkov podľa vhodnej metodiky, porovnanie dosiahnutých výsledkov s výsledkami iných autorov a konečná for-

mulácia záverov práce sú najťažšou etapou odbornej práce. V závere práce sa odporúča zdôrazniť jej význam a prínos pre prax.

Ako písať prácu SOČ?

Odborná práca SOČ je výsledkom niekoľkomesačnej činnosti a skúmania autora. Túto skutočnosť by si mal autor uvedomiť pri jej písaní. Námaha vynaložená pri riešení témy práce by mala byť prínosom najmä v dvoch oblastiach:

1. Dosiahnuté výsledky sú publikované zrozumiteľne, prehľadne, precízne a jasne, nielen po obsahovej ale aj po formálnej stránke tak, aby im pozorovali aj budúci riešitelia podobnej alebo rovnakej problematiky.
2. Vlastné názory, závery je potrebné spracovať s ohľadom na využiteľnosť v praxi, resp. na ďalšie publikovanie pre potreby odbornej verejnosti.

Odporúča sa nasledovná štruktúra práce: obal, titulný list, čestné vyhlásenie, poďakovanie, obsah, úvod, problematika a prehľad literatúry, ciele práce, materiál a metodika, výsledky práce, diskusia, závery práce, zhrnutie, resumé, zoznam použitej literatúry, prílohy.

Forma písania – odporúča sa písať prácu v textovom editore Word, typ písma Times New Roman CE, veľkosť písma 12, riadkovanie 1,5. Práca sa predkladá v 3 vyhotoveniach, v štátnom jazyku, zviazaná, namerané hodnoty sú uvádzané v jednotkách sústavy SI.

Rozsah práce – odporúča sa 15 (max. 25) strán. Práca tohto druhu v zahraničí bývajú často limitované na 20 strán textu, vrátane zoznamu použitej literatúry. Ide však iba o text, všetky tabuľky, grafy, mapy, nákresy, obrázky a fotografie sa umiestňujú do jednotlivých častí príloh. Ak sú práce riešené ako počítačové programy a výsledkom je konkrétny produkt, (napr. program pre riadenie nejakého procesu, učebná pomôcka, výučba cudzieho jazyka pomocou počítača a pod.) môže byť teoretická časť práce v skrátenej forme.

Niekoľko zásad spracovania písomnej práce SOČ:

1. Dbáť na prísne logickú štruktúru práce. Každé tvrdenie je potrebné dokázať. Komentáre k jednotlivým faktom nemôžu byť vo vzájomnom rozpore.

2. Dodržiavať štylistické pravidlá, prispôbiť text úrovni vnímania adresáta.
3. Písať jasne, presne, konkrétne, zrozumiteľne.
4. Dodržiavať a ctiť pravidlá etiky vedeckej práce, neprihlasovať si cudzie myšlienky a názory (ale využívať citácie), neskreslovať a nefalšovať výsledky iných autorov.
5. Dodržiavať zásady kultúry vedeckej práce, dbať na formu práce, svoje názory porovnávať s inými autormi a závery overovať.

Podrobnejšie o jednotlivých častiach práce ako aj správny postup pri citovaní použitej literatúry nájdete na www.siov.sk

Účasť na SOČ má dve časti

- a) predloženie vlastnej písomnej práce v 3 exemplároch
- b) vlastná prezentácia práce – obhajoba a následná diskusia pred odbornou porotou. Bez obhajoby nie je možný postup do vyšších kôl súťaže.

1. Vlastná obhajoba práce

Súťažiaci okrem základných súčastí prezentácie (obsah a vizuálne pomôcky) komisiu a spolu súťažiacich zaujme hlasom, rečou tela a vzhľadom. Preto by mal byť vhodne oblečený a upravený (odporúča sa spoločenské oblečenie). Autor po vyzvaní k obhajobe pozdraví prítomných a osloví predsedníctvo odboru. Predstaví tému práce a školu, na ktorej študuje. Zoznámi stručne komisiu a prítomných s obsahom práce, cieľom, postupom a výsledkami riešenia (prečo prácu robil a k čomu sa dopracoval, čo sa mu podľa jeho názoru podarilo, či je možné výsledky prakticky využiť a pod.).

Pri obhajobe pôsobí uvoľnene, sebavedome, udržuje očný kontakt s prítomnými, (rozhodne by sa nemal otáčať k prítomným chrbtom!). Ústnu obhajobu odporúčame doplniť elektronickou, prípadne audiovizuálnou prezentáciou (power – point). Je nevhodné pri obhajobe čítať súvislý text, odporúča sa vlastnými slovami prezentovať výsledky práce. Počas obhajoby pôsobí rušivo prílišná alebo neadekvátna gestikulácia., príliš tichý alebo hlučný prednes, monotónny hlas, používanie „zvukových tikov“ (ehm, teda, pravda, ééé).

V celoštátnom a medzinárodných kolách obhajuje prácu jeden autor (spravidla ten, ktorý je uvedený ako prvý v prihláške). Počet obhajujúcich autorov jednej práce v nižších kolách (školské, regionálne, obvodné, krajské) stanovuje každoročne príslušná komisia. Odporúčaná doba prezentácie vlastnej práce je 10 minút.

2. Diskusia

V diskusii autor odpovedá na otázky členov komisie, prípadne ostatných prítomných súťažiacich (nie pedagogického dozoru, konzultantov, rodičov, atď.).

Otázky sa týkajú výlučne riešenej problematiky, nie je to skúšanie žiaka zo stredoškolského učiva. Súťažiaci by mal získať pocit, že komisia ocenila jeho dosiahnuté výsledky. Aj napriek tomu, že urobil chyby a práca mala nedostatky, rozšíril si vedomosti a poznatky, ktoré by ho motivovali k ďalšiemu vylepšovaniu svojej práce. Celková obhajoba spolu s diskusiou je maximálne 20 minút. Pre úspešnosť práce je nevyhnutné, aby sa dôležité a zaujímavé informácie nachádzali na správnom mieste a v správnej forme. Preto sa v posledných rokoch, hlavne na zahraničných súťažiach stále viac používajú postery (vizuálne prevedenie písomnej práce).

Najčastejšie chyby pri obhajobách

- Príliš dlhá obhajoba, ak je použité napr. video alebo dataprojektor, tak aj príliš dlhá projekcia. Odporúča sa pripraviť si prezentáciu práce na 10 minút (zamerať sa hlavne na popis dosiahnutých výsledkov a formulovanie záverov).
- Zdlhavé opakovanie teoretickej časti, potom nie je čas na prezentáciu vlastnej práce.
- Príliš rýchly sled obrázkov v power-pointovej prezentácii.
- Príliš dlhé alebo stručné odpovede na otázky komisie.
- Autor dostatočne jasne nevyzdvihne cieľ práce, vlastné výsledky a prínos práce pre prax.

Pri riešení úloh stredoškolskej odbornej činnosti želáme autorom i ich konzultantom veľa elánu, trpezlivosti a úspechov. Ďakujeme vám za pripomienky, skúsenosti i námety z vedenia SOČ.

PaedDr. Anna Sandanusová
Katedra zoológie a antropológie UKF v Nitre

MEZINÁRODNÍ SCHŮZKY PARTNERŮ PROJEKTU

**Projekt mezinárodní spolupráce spolufinancovaný z finančních prostředků EU
v rámci programu Leonardo da Vinci**

**Profesní kompetence a certifikace zemědělských poradců ve světě konkurenčního trhu
obchodních služeb – Professional competences and certification of agricultural advisers
in the world of the competitive market of services business (AAC)**

Úvod

V minulém čísle časopisu jsme vysvětlili, proč vznikl mezinárodní projekt na řešení problematiky odborné způsobilosti, kvalifikace a certifikace poradců pro oblast dodržování standardů tzv. cross-compliance (tj. dodržování opatření týkající se ochrany přírody, péče o hospodářská zvířata a potravinové bezpečnosti). Popsali jsme, kdo se ho účastní, jaké jsou jeho cíle, očekávané efekty a poslání. Zmínili jsme se, že součástí projektu jsou i pravidelná setkání. Nejdůležitější úlohou těchto setkání je prodiskutovat téma do hloubky a vyjasnit si navzájem problematiku oblasti, které jsou vždy nejprve zpracovány všemi partnery v písemné podobě. Projednávanými oblastmi jsou analýzy poradenských systémů jednotlivých zemí, porovnání jednotlivých poradenských systémů, kvalifikace a způsob certifikace poradců pro oblast cross-compliance a náplň práce poradce.

Tato pracovní setkání se ukazují jako velice potřebná, jak pro získávání nových kontaktů, tak pro výše zmíněnou diskuzi o projektových tematických okruzích. Projekt byl zahájen v září 2005 a jeho ukončení je určeno na září 2007. V rámci projektu byly naplánovány 4 schůzky zástupců všech partnerů zapojených do projektu: Praha (listopad 2005), Nitra (červen 2006), Budapešť (říjen 2006), Triesdorf (květen 2007). V rámci šíření informací jsou plánovány dvoustranné workshopy se zemědělci (myšlenka, aby vždy farmáři ze dvou sousedních států prodiskutovali téma potřeb zemědělců – co zemědělci očekávají od poradců).

První setkání se uskutečnilo v Praze

Prvním úkolem v rámci zahájení celého projektu bylo zpracování analýzy zemědělského poradenského systému v každé zemi jejíž organizace je účastníkem projektu. Tuto analýzu prezentovali zástupci partnerských organizací na prvním setkání v Praze. Protože šlo o první setkání (v angličtině tzv. Kick – off meeting) bylo hlavním tématem podrobné představení všech partnerů projektu a jejich úlo-

ha v zemědělském poradenském systému dané země. Do projektu je zapojeno osm organizací ze šesti zemí Evropské unie. Zaměření jednotlivých organizací je velmi rozmanité a umožňuje širší a kvalitnější pohled na problematiku zemědělského poradenství.

Jenom ve stručnosti přehled partnerů (podrobně byli uvedeni v předchozím článku): Koordinátorem celého projektu je Ústav zemědělských a potravinářských informací (ÚZPI) z České republiky. Další partneři: Agroinštitút Nitra ze Slovenska, Zemědělské poradenské centrum v Brwinówě v Polsku, Univerzita Svatého Štěpána z Maďarska – Zemědělská fakulta, Vzdělávací a poradenský institut v Budapešti, soukromá poradenská firma Triesdorf Consult GbR z Bavorska v Německu, Oblastní vládní úřad Ministerstva zemědělství Saska v Chemnitzu a Federální ministerstvo zemědělství, lesnictví a životního prostředí v Rakousku.

Po analýze poradenských systémů se ukázalo, že dominantní roli v této oblasti hrají veřejné, státní subjekty, ale pouze v některých je poskytování poradenství plně v rukou státních orgánů. V ostatních je zemědělské poradenství privátní nebo poloprivátní. Společným rysem je, že státní instituce jsou odpovědné za zajištění kvality poradenských služeb.

Druhý meeting v Nitře na Slovensku

Každý partner na setkání v Nitře měl za úkol prezentovat vlastní pohled a porovnání poradenských systémů jednotlivých zemí, a to především z pohledu nové legislativy EU v oblasti Společné zemědělské politiky, z hlediska zajištění poradenského systému pro dodržování předpisů cross-compliance. Obecně lze říci, že většina členských států EU buduje svůj poradenský systém pro cross-compliance na základech dosavadního poradenského systému. Celkově je však přístup rozdílný, což je způsobeno mnoha důvody. Nejdůležitějšími jsou: vlastnická struktura poradenského systému, tradice a politická kultura, přístup farmářů k informačním technologiím a jejich vzdělanostní úroveň a v neposlední řadě struktura farem.

Hlavním rysem toho setkání byla skutečnost, že šlo o ryze tvůrčí pracovní jednání s mnoha diskuzemi. Výsledkem byl návrh struktury pro další téma projektu: Kvalifikace a kompetence poradce pro oblast cross-compliance, systém školení těchto poradců a jejich certifikace. Navržená struktura tématu byla výsledkem spolupráce všech účastníků meetingu v diskuzi. Do diskuze a prezentace během jednání dnů se zapojili i přizvaní hosté ze slovenského ministerstva zemědělství.

Třetí setkání v Budapešti

Díky navržené struktuře tématu z Nitry (kvalifikace poradců) mohli účastníci na meetingu v Budapešti v říjnu tohoto roku prezentovat národní pohled, resp. systém kvalifikace a vzdělávání poradců, který buď již v té které zemi funguje, či je rozvíjen. Prezentace obohatili i hosté z maďarského Ministerstva zemědělství a venkovského rozvoje. Byli to vedoucí pracovníci, kteří se na ministerstvu zabývají problematikou poradenství, evropských fondů atd.

Předchozí analýzy ukázaly, že současné národní zemědělské poradenské systémy jsou poměrně rozdílné a je těžké je vzájemně porovnávat. Poradci mají rozdílné povinnosti i oblasti svých aktivit. Na druhé straně, na základě předchozích analýz můžeme nalézt určité všeobecné společné

tendence ve vzdělávání a akreditacích poradců z důvodu nově vzniklé povinnosti zajistit zemědělské poradenství pro cross-compliance. Z jednání vyplynula hlavní otázka k další diskuzi: Kompetence poradce v souvislosti s cross-compliance – „Ideální poradce pro CC bez ohledu na to, zda funguje v systému privátním či státním“.

Závěrečná konference v německém Triesdorfu

Závěrečné setkání v bavorském Triesdorfu je plánováno na květen 2007 jako konference, které se účastní kromě zástupců partnerů projektu i mnoho dalších hostů, kteří jsou zapojeni do problematiky zemědělského poradenství.

Závěr

V tomto článku jsem se zaměřila na popis setkání mezi národními partnery v rámci projektu. Mělo to svůj důvod. Praxe ukazuje nezbytnost takových setkání pro úspěšnost projektu, protože v přímé diskuzi lze nejlépe objasnit a vysvětlit danou problematiku. Další výhodou je budování nových kontaktů a tím možností další spolupráce.

Vše o průběhu projektu naleznete na webových stránkách: <http://www.agroextension.net/> (International projects/AAC), další informace e-mail: maresova@uzpi.cz

Ing. Zdeňka Marešová
ÚZPI Praha

NÁUKA O VÝŽIVĚ CEZ PODNECUJÚCE ÚLOHY

Podpora aktivity, samostatnosti a tvorivosti žiakov

Určite teraz, pri veľkom množstve nových poznatkov, je potrebné venovať pozornosť nielen výberu a usporiadaniu učiva v predmetoch, ale tiež spôsobu osvojovania a rozvíjania myšlienkového činnosti žiakov od prvých ročníkov stredných škôl. Dnes takáto požiadavka vyplýva aj z koncepcie vzdelávania pre budúce obdobie. Súčasný stav vyučovania je v tomto nepriaznivý – je veľký rozsah učiva, pričom hodinová dotácia nevzrastá, skôr naopak. To často vedie učiteľov k využívaniu monologických vyučovacích metód, „úsporných“ na čas, keď žiaci sú v pozícii pasívnych prijímateľov informácií, málo uplatňujú a nerozvíjajú svoje kognitívne, organizačné, sociálne a praktické schopnosti. Jednou z možností je uplatňovanie problémového vyučovania, ktoré vedie k podpore aktivity, samostatnosti, tvorivosti žiakov a ku schopnosti žiakov spájať čiastkové vedomosti do celku a schopnosti uplatniť ich v praxi.

Problémové vyučovanie

Nie je zrejme „objavom“ našej doby. Určite v starom Grécku, Ríme nájdeme vo vyučovaní mnohé prvky problémového vyučovania (Sokrates). Na prepracovanie problémovej výučby mal veľký rozvoj prírodných vied, hlavne ich experimentálny charakter (Bacon; Armstrong – kritika scholastických metód v oblasti vyučovania chémie). Ucelenejší a teoreticky podložený systém problémového vyučovania spracoval J. Dewey (model tzv. reflexného myslenia). Za „otca“ koncepcie problémového vyučovania považujeme poľského pedagóga W. Okoňa. Definoval didaktický problém ako praktickú alebo teoretickú obťažnosť, ktorú žiak samostatne rieši svojim aktívnym skúmaním. Základom tejto obťažnosti je spravidla cieľavedenie a zámerne organizovaná situácia, v ktorej žiak usiluje v súlade s potrebami

o prekonanie obtiaže a tým získava nové poznatky a skúsenosti. Didaktický problém musí mať určité prvky neznáme, ktoré je treba vyriešiť, ale niektoré prvky musia byť známe, na základe ktorých treba daný problém riešiť a musí byť daný vzájomný vzťah prvkov. Skalková sa vyjadruje, že problémové vyučovanie je taký spôsob riadenia vyučovacieho procesu, keď vyučujúci vytvára problémové situácie, formuluje problémy, postupne vedie žiakov k samostatnej formulácii problémov, poskytuje im nutnú pomoc pri riešení a riadi procesy systematizácie a upevňovania takto získaných poznatkov. Problém pociťujeme ako nerovnováhu medzi prostredím a sebou a ak tento stav nevieme prekonať pomocou naučených reakcií.

Praktické využitie

V rámci spoločnej úlohy sme na Spojenej škole v Nitre viedli vyučovanie časti predmetu Náuka o výžive problémovým vyučovaním. Zistili sme, že takéto vyučovanie bolo zaujímavejšie pre žiakov i učiteľa. Uvedieme niekoľko úloh, prostredníctvom ktorých žiaci zvládali učivo komplexnejšie a mohli preukázať vedomosti cez zaujímavú činnosť.

Vyučovanie témy „*Látky potrebné pre ľudské telo*“ sa môže aktivizovať takýmto problémovými otázkami a úlohami:

- Prečo tučnime? Existuje vzťah medzi zvýšeným prívodom sacharidov a ukladaním tukov vo forme zásobného tuku?
- S čím súvisí skutočnosť, že bielkoviny sa ako zdroj energie využívajú iba pri nedostatku tukov a sacharidov?
- Kvalita alebo kvantita tukov v prevencii aterosklerózy?
- Prečo je potrebný pravidelný príjem sacharidov v strave?
- Pripravte jedálny lístok (na 1 deň) tak, aby obsahoval vyvážený pomer týchto živín: bielkoviny, tuky, sacharidy, voda.

Téma „*Nervová sústava a jej vplyv na vylučovanie tráviacich štiav, na premenu a výmenu látok*“ môže obsahovať takúto úlohu:

- Žiaci v priebehu 2 týždňov budú pozorovať správanie domáceho zvieratka a budú si všímať jeho vrodené aj naučené reflexy. Žiaci sa budú snažiť niečo zviera naučiť. V pozorovacom hárku si poznamenajú denné zistenia pozorovaní aj svoju činnosť. Na cvičeniach počas pokusu budú diskutovať o svojej práci. Výstupom bude jednak pozorovací záznam a podľa možností aj praktická ukážka.

Možné problémové otázky a úlohy k téme *Tráviaca sústava a jej časti* sú:

- Čo sa stane, ak zmiešame plnotučné mlieko so žalúdočnou šťavou?
- Vymenuj dôsledky chýbajúcej pečene v ľudskom tele!
- Vytvor mapu tráviacej sústavy človeka (farebne nakresli a popíš činnosť jednotlivých častí, poznač aj čas zdržania sa stravy v častiach tráviacej sústavy)!

Ďalšia téma *Biologická a energetická hodnota potravín* sa môže aktivizovať pomocou úloh:

- Posúďte, ktorý z týchto pokrmov – pečené bravčové mäso a dusená ryba - má väčšiu energetickú hodnotu a prečo!
- Posúďte, či sú sacharidy oproti tukom a bielkovinám, príp. vláknine zdrojom rýchlejšie využiteľnej energie a prečo!
- Aká je postupnosť odbúravania živín pri nedostatočnej výžive?
- Vypočítajte energetickú hodnotu jedla. Určite, či daný obed pokrýva odporúčané výživové dávky pre stredne ťažko pracujúcu 45 ročnú ženu. Hodnoty pre jednotlivé živiny nájdete v potravinových tabuľkách.

Podnety na tvorenie otázok a úloh k téme *Zásady správnej výživy*:

- V čom spočívajú výhody respektíve nevýhody surovej stravy?
- Vysvetlite riziká nesprávne zostavenej vegetariánskej stravy!
- Popíšte menej známe rastlinné druhy používané ako súčasť racionálnej výživy. Charakterizujte druh, význam danej rastliny, látkové zloženie – zastúpenie jednotlivých živín!
- Vymyslite, modifikujte aspoň 2 recepty, ktorých súčasťou bude uvedená netradičná rastlina!
- Zostavte vyvážený týždenný jedálny lístok pre vegetariána k téme Výživa detí a mladistvých!
- Nedostatok ktorých látok vo výžive matky má nepriaznivý vplyv na vývoj plodu?
- Aké konkrétne potraviny sú vhodné príp. nevhodné pre 2,5 ročné dieťa?
- V čom sa má zmeniť strava v postprodukčnom veku človeka?
- Zostavte týždenný jedálny lístok pre študenta gymnázia a pre žiaka SOU.

Ďalšou témou je: *Diéty a ich rozdelenie*. Uvádzam tieto príklady otázok a úloh, prípadne projektu:

- Vysvetlite, prečo je vhodná príp. nevhodná neslaná diéta pri chorobách srdca!
- Je správne konzumovať bravčovú masť pri diéte s obmedzením tuku?

- Aké potraviny sú vhodné pri zápche?
- Diskutujte, pre ktoré skupiny ľudí je vhodná diéta s obmedzením tuku!
- Zistite a popíšte, čo je spoločné a čo rozdielne pri nízkocholesterolovej diéte, redukčnej diéte a diéte s obmedzením tuku!
- Navrhните jedálny lístok pre ľudí s laktózovou intoleranciou!
- Skupinová práca na prakticky zameranej hodine: každá skupina žiakov pripraví ľahký nepečený múčnik pre diabetikov modifikáciu rôznych receptov. Po skončení práce, žiaci posúdia vhodnosť a chutnosť dezertu.

A ešte k téme *Hygiena prostredia*:

- Kde v domácnosti využívate sterilizáciu a na čo slúži?
- Práca pre skupinu na niekoľko týždňov: Nakreslite a popíšte na veľký hárok papiera kolobeh vody v prírode! Môžete využiť program na tvorbu posterov!
- Existujú kombinácie potravín, ktoré sú škodlivé? Pohovorte o nich!
- Stručne popíšte vašu osobnú hygienu a opíšte prečo ju dodržiavate!
- Vyberte potravinu alebo surovinu a pomocou tabuliek popíšte základné požiadavky na jej hygienu!

Prednosti problémového vyučovania sú v tom, že je motivačné, blízke životu a záujmom, celostné, umožňuje individualizáciu a zároveň učí spolupracovať, riešiť problémy praxe, hľadať informácie, byť zodpovedným, podnecuje tvorivosť a fantáziu. Musí však v ňom byť všetko premyslené a dobre organizované. Problémy majú spájať učivo so životom a praxou, alebo spájať učivo medzi predmetmi aj ročníkmi. Niekedy mnohostrannosť javov nerešpektuje zásadu postupnosti vo vyučovaní, je vyňatá z kontextu jednotlivých vied – učiteľ má postupnosť a kontext nachádzať a odovzdávať. Ak hovoríme o efektívnosti, je potrebné brať do úvahy nielen momentálny stav vedomostí žiakov, ale aj osvojenie si zručností, príp. návykov, a tiež rozvoj poznávacích – kognitívnych schopností, záujmov, výchovné vplyvy v rozumovom a prosociálnom učení a schopnosti využiť vedomosti v praxi. Využitie problémového vyučovania nemôže byť univerzálne, musí byť podmienené cieľom a obsahom vyučovania. Problém je vhodné začleňovať do rámca vyučovania a využívať aj iné možnosti a prístupy. Je potrebné nájsť ozajstné uplatnenie pre problémové vyučovanie hlavne v odborných predmetoch na SOŠ pôdohospodárskych a potravinárskych.

Mgr. Eleonóra Černáková
Katedra pedagogiky a psychológie, FEM SPU v Nitre

OTEVÍRÁME

poradenské okénko

Otvěřeli jsme nový sloupek s poradenskými informacemi převážně z České republiky, ale i z Evropské unie a ze světa. Aktuální informace nám přináší metodici-poradci z regionálních pracovišť Ústavu zemědělských a potravinářských informací Praha.

LEASING NEBO ÚVĚŘ?

Co se skrývá za těmito pojmy?

Leasing představuje podnikání, jehož podstatou je pronájem výrobků a výrobních prostředků na určité období na základě úhrady leasingových poplatků formou splátek, a uplatňuje se hlavně u předmětů dlouhodobé spotřeby. Nahrazuje investování, jehož předmětem může být jakýkoliv hmotný a nehmotný majetek.

Úvěry poskytují banky v různých podobách svým klientům na řešení jejich momentální finanční potřeby. V pod-

nikatelské sféře tyto úvěry často slouží k financování nákupu zásob nebo nemovitostí, či jejich rekonstrukce. V případě účelového úvěru banky požadují doložení jeho použití. Tyto úvěry zpravidla vyplácí přímo na účet prodejce (zboží, nemovitosti) po předložení faktury. Neúčelové úvěry mají většinou vyšší úrokové sazby a klient je může použít k libovolnému účelu. Vyplácí se klientovi v hotovosti nebo se převedou na klientem určený účet. Jednotlivé bankovní domy nabízí svým klientům různé výhody. Pokud někdo

uvažuje o tom, že v budoucnu bude potřebovat úvěr, měl by si jejich nabídky zjistit ještě před tím, než si u peněžního ústavu otevře běžný účet. Někdy i skutečnost, že banka vede klientovi běžný účet, může mít vliv na poskytnutí nebo lepší podmínky úvěru.

V případě leasingu nestačí seznámení se pouze s jeho koeficientem. Nájemce by měl posuzovat celou peněžní částku, kterou za dobu nájmu zaplatí. Je nutno držet se hesla, dvakrát měř, jednou řež. Po podpisu smlouvy se už nedá vzít nic zpět. Smlouva o leasingovém pronájmu je totiž ze strany nájemce prakticky nevypověditelná.

Ve prospěch leasingu hovoří následující záležitosti:

- vyřízení leasingové smlouvy může být někdy rychlejší než získání úvěru
- při pořízení předmětu leasingu není třeba kapitál na jednorázové vynaložení všech prostředků na investici, ale může se použít i na jiné účely
- riziko inflace nese zpravidla leasingová společnost
- předmět leasingu vydělává v průběhu splácení na pokrytí své pořizovací ceny

Zápornou stránku leasingu naopak představují:

- omezená vlastnická práva k předmětu leasingu, neboť po celou dobu pronájmu patří leasingové společnosti
- předmět po skončení leasingu získá nájemce úplně nebo téměř odepsaný, ztrácí výhodu daňových odpisů, i když předmět dále užívá
- v leasingových splátkách je nutno zaplatit finanční službu a zisk leasingové společnosti, proto pořízení na leasing bývá dražší než pořízení na úvěr
- některá vlastnická rizika jsou přenášena na nájemce, např. při odcizení nebo totálního zničení předmětu, pokud není poskytnuta náhrada od pojišťovny v plné výši

- nájemce nemůže vypovědět smlouvu, popř. s dost vysokým penále
- v případě, že by se leasingová společnost dostala do špatné finanční situace nebo až do bankrotu, musí nájemce vrátit předmět pronajímateli a jednat o vyrovnání

V případě úvěru, kromě toho, že žadatel zaplatí více, než si půjčí, musí počítat s tím, že:

- je nutné prokázat podle účetní evidence schopnost úvěr splácet (předkládá výsledovku, rozvahu, peněžní deník...) – musí prokázat své finanční zdraví
- vyřízení úvěru trvá delší dobu než vyřízení leasingu
- banky obvykle vyžadují spoustu různých potvrzení a dokladů
- někdy si žadatel musí sehnat ručitele nebo se zaručit jiným majetkem

Předností je naopak, že zboží, nemovitosti či jiné výrobní prostředky se stávají majetkem podnikatele či fyzické osoby již v případě jeho zaplacení, i když jsou to peněžní prostředky z poskytnutého úvěru.

Závěrem je možno konstatovat, že v obou případech zaplatí klient peníze navíc, ať již formou úroků bance nebo formou finanční služby a zisku leasingové společnosti. Ještě před uzavřením leasingové nebo úvěrové smlouvy si musí dobře zvážit, rozmyslet a spočítat, zda bude schopen pravidelně, včas a ve správné výši splácet. V případě porušení smluvních podmínek banka i leasingová společnost postupují nekompromisně a následují tvrdé sankce, které znamenají další nemalé peníze navíc nebo dokonce až odebrání předmětu pronájmu. Ten, kdo je ve skluze se splácením, nemůže počítat s tím, že získá jiný úvěr u dalšího peněžního ústavu. Ocitne se v registru „neplatičů“ a tím se mu zcela uzavírá přístup k dalším peněžním prostředkům.

Ing. Blanka Fedáková
Regionální pracoviště ÚZPI Klatovy

Vzdělanost ujímá se mezi lidem naším

„... Mezi námi jsou ještě mnozí, kteří nejsou-li skuteční nepřátelé pokroku, aspoň ke každému pokroku věku našeho nejméně kyselou tvář dělají, aneb rameny krčí... Snad je to hříchem, že nechceme, aby rolník, který tak čestné místo zaujímá ve společnosti lidské, který v potu tváře vydobývá chleba pro všechny jiné stavy, zůstal ve vzdělanosti pozadu, že nechceme, aby byl odstrkován a nevážen jak to ještě před nedávnem bylo... Vzdělanost ujímá se mezi lidem naším a pouští kořeny své a roste rychleji, nežli se to mnohým temnomilcům líbí, kteří nemohou ještě zapomenout na ty zlaté časy, když sedlák ještě na roboty jezdil a chudák před každým pisálkem neřku-li i drábem klobouk tiskl a trásl se – Ano, byly to zlaté časy! Ale ne pro nás – ani ne pro společnost lidskou...“

F. Skopalík, 1863

INFORMAČNÍ SERVIS

Zastoupení Evropské komise v České republice

Rozvoj venkova

Evropská komise rozhodla o každoročním rozpočtu pro rozvoj venkova pro 25 členských států na léta 2007–2013 na základě následujících kritérií: a) některé částky jsou vyhrazeny pro určité regiony v rámci cíle konvergence; b) na základě minulého podílu pro každý členský stát z prostředků Záruky EZOF pro rozvoj venkova a z prostředků programu Leader+ a c) na základě konkrétních situací a potřeb založených na objektivních kritériích (Evropská rada přidělila konkrétní částky osmi členským státům). Rozhodnutí bude pozměněno poté, co se Rumunsko a Bulharsko stanou členy EU.

Podle Mariann Fischer Boelové, členky Komise pro zemědělství a rozvoj venkova, uvedené fondy jsou důležitým prvkem podpory environmentálních projektů na venkově. Tyto prostředky však mohou být použity i mimo odvětví tradičního zemědělství a mohou pomoci vytvářet nové pracovní příležitosti a podniky ve venkovských oblastech.

Životní prostředí

Evropská komise dnes na internetu zveřejnila první souhrnný přehled o znečišťování z malých a rozptýlených zdrojů, jako jsou například letadla, lodě, domácí ohřívače vody či malé farmy. Doposud byla v Evropské unii zpracovávána detailní data pouze o emisích velkých průmyslových zdrojů, jako jsou továrny nebo elektrárny. Přehled o znečišťování z rozptýlených zdrojů proto představuje důležitý krok k vytvoření budoucího Evropského registru uniků a přenosů znečišťujících látek (European PRTR). Ze získaných údajů vyplývá, že emise vypouštěné z rozptýlených zdrojů do ovzduší a do vody mají významný podíl na celkovém znečišťování a v některých případech dokonce převyšují

emise z velkých průmyslových provozů. Mezi sektory s nejvyššími emisemi z rozptýlených zdrojů patří silniční doprava, vytápění domácností a zemědělství.

Vysvětlení používání prodejního označení „telecí“

Evropská komise předložila návrh na vysvětlení podmínek uvádění masa ze skotu do dvanácti měsíců věku na trh. Podle návrhu by se u tohoto masa v různých členských státech vyžadovalo používání pevného prodejního označení spolu s uvedením věku zvířat při porážce. Cílem návrhu je zlepšit transparentnost na trhu a napomoci spotřebitelům rozpoznat, co přesně kupují.

Obnovitelná energie

Evropská komise navrhla rozšířit prémii pro energetické plodiny, která byla zavedena v rámci reformy společné zemědělské politiky v roce 2003, na osm nových členských států, které ji prozatím nemohly využívat. To by vedlo ke zvětšení maximální plochy, na níž lze podporu poskytovat, a to ze stávajících 1,5 milionu hektarů na 2 miliony hektarů.

Zjednodušení zemědělské politiky

Ministři zemědělství členských států EU podpořili společné evropské hodnoty, zvýšení konkurenceschopnosti a zjednodušení společné zemědělské politiky (omezování byrokracie). Zemědělská politika musí zajistit tržní a ekologickou zemědělskou produkci, která dokáže uspokojit potřeby zákazníků. Tato politika musí být navíc dostatečně flexibilní, aby dokázala reagovat na nové požadavky. Zároveň je nutné zajistit, aby zemědělství mohlo být i nadále provozováno v méně zemědělsky produktivních regionech.

Naše bytí záleží v naší vzdělanosti

„...Musel bych opakovat, co nesčetní zemědělští spisovatelé všestranně dokázali, jestliže bych chtěl přesvědčivě prokázat, že výkonnému zemědělci, kromě empirických zkušeností je nutné základní odborné vzdělání, ovšem nejen jemu samotnému, ale daleko více užítku přináší celé vlasti. To pochopily vlády mnoha zemí a toto odborné vzdělání podporují různými prostředky a obětmi...“

A. E. Komers, 1844

„2 ROKY PO VSTUPU DO EU“

Z kongresu nevládních organizací nových členských zemí EU

I. část

Vrcholní představitelé agrárních komor zemí Visegrádské čtyřky uspořádali uvedený kongres za účelem zhodnocení situace zemědělců v nových členských státech dva roky po vstupu do EU a poradit se o dalším společném postupu. Hlavním tématem jednání byla úloha organizace COPA-COGECA při obhajování zájmů zemědělců, současná situace v agrárních odvětvích nových členských států a výhled na nové plánovací období EU 2007–2013.

Kongres se konal 3.–5. září 2006 na České zemědělské univerzitě v Praze za účasti 150 delegátů z Turecka, Slovenska, Polska, Maďarska, Litvy, Slovinska a České republiky.

V úvodu vystoupil rektor České zemědělské univerzity v Praze PROF. ING. JAN HRON, DRSc., DR.H.C., který přivítal přítomné a vzpomněl významného výročí, a to sto let od založení vysokého zemědělského školství. Jeho základy, které v průběhu stoletého vývoje vedly k dnešní České zemědělské univerzitě, byly položeny již v r. 1906, když 26. října schválil císař František Josef I. zřízení samostatného zemědělského oboru na Českém vysokém učení technickém v Praze. Profesor Hron vyzdvihl prestiž České zemědělské univerzity doma i v zahraničí.

Z dalších oficiálních hostů vystoupil dnes již bývalý ministr zemědělství ING. JAN MLÁDEK, který se zabýval současným stavem resortu i problémy, které ho čekají v období 2007–2013. Vedle problémů, které přinesl vstup do EU, je určitá stabilita trhu a s ní spojená větší jistota s odbytem produkce. Upozornil také na to, že volný obchod přinesl vážné problémy, a to především vlivem ochranné politiky zemí původní patnáctky. To je také jedna z příčin značného schodku v agrárním obchodě ČR. Již od příštího roku lze očekávat širší otevírání trhu se zemědělskou produkcí zemím třetího světa, což může českým zemědělcům při stávající struktuře výroby přinést další problémy. Je třeba urychleně začít se strukturálními změnami v zemědělství, a to třeba s širším zaměřením na produkci plodin využitelných pro výrobu energie (výroba etanolu, biomasy pro spalování apod.). Zdůraznil také stoupající význam ekologického hospodaření, a to především na orné půdě. Upozornil, že i nový dotační systém EAFRD pro rozvoj zemědělství a venkova platný od r. 2007–2013 bude zaměřen nejen na produkci, ale také na ochranu přírody, půdy, infrastrukturu, podnikatelské aktivity na venkově. Uvedl

rovněž, že silnou stránkou nadále zůstává skutečnost, že podstatnou část výrobní základny v zemědělství tvoří velké podniky. Problémem však je, že nehosподаři na vlastní půdě – 92% půdy je pronajato.

Prezident Agrární komory ČR ING. JAN VELEBA zahájil vlastní jednání o problémech zemědělců nově přistoupivších členů EU. A hned v úvodu se zaměřil na jeden vážný problém českého zemědělství, a to stále se snižující jeho rozměr, ke kterému však nedochází v zemích původní patnáctky, kde naopak v posledních letech došlo k nárůstu produkce. Mimo mléka dochází každoročně k poklesu produkce i u speciálních plodin jako je chmel, zelenina, len. Důsledkem poklesu pak je, že Česká republika pozbyla soběstačnosti ve vepřovém mase, hovězím mase a chystaná opatření EU mohou vést ke ztrátě soběstačnosti u výroby cukru a brambor. V důsledku uvedených negativních jevů a stárnutí populace je i stálý pokles pracovníků v zemědělství. Stoupající dotace z EU, však nejsou schopny negativní jevy vyplývající ze snižování rozměrů zemědělství eliminovat. Od českých politiků požaduje, aby jasně deklarovali svůj vztah k českému zemědělství. Od EU větší respektování nově přistoupivších zemí, více porozumění pro jejich problémy a méně příkazů.

Se zajímavým hodnocením situace vystoupil generální tajemník COPA-COGECEY Brusel, FRANZ-JOSEF FEITER. Ve svém příspěvku vyšel z integrace zemědělství v NDR po r. 1990, kde situace byla obdobná jako v zemích Visegrádské čtyřky. Západní Německo mělo od počátku zájem, aby vývoj zemědělství nebyl dvoukolejný, aby v co nejkratší době došlo alespoň k narovnání nejmarkantnějších rozdílů mezi východní a západní částí země. Finanční pomoc ze strany Západního Německa a EU byla značná. Dnes však EU tyto finanční prostředky již k dispozici nemá, a tak integrace nově přistoupivších zemí je mnohem složitější. V 80. letech peníze největšího plátce do pokladny EU – Německa – nešly z rozpočtu. V současnosti ano, a to se stává předmětem veřejných diskuzí. Odvody do Bruselu se musí schvalovat v parlamentu, a to je politicky složité.

Dále generální tajemník COPY-COGECEY hovořil o její úloze v orgánech EU. Označil ji jako největší a také nejúčinnější lobistickou organizaci v rámci EU. Pracovníci této organizace pracují ve všech orgánech EU a obavy z této

organizace, se kterými se její pracovníci setkávají, nejsou na místě. Změny ve financování zemědělské politiky budou od r. 2007 zásadní a výrazně ovlivní zemědělství a život na vesnici. Výroba potravin nebude již jedinou a hlavní úlohou zemědělství, úloha zemědělství bude mnohem širší a to např. v krajinotvorbě, v produkci energetických zdrojů apod.

I když od vstupu nových členů do EU uplynuly 2 roky, stále ještě nejsou plnohodnotnými členy. Nemohou například hlasovat proti rozpočtu, o přijetí nových členů. Plná práva budou mít až od r. 2008. Zatím jsou stále druhořadými členy. Vzhledem k tomu, že COPA-COGECA je uznávaným partnerem Evropské komise, je třeba, aby členské země využívaly tuto organizaci k prosazování svých oprávněných zájmů, neboť lobismus je v EU velmi účinný a zcela nezbytný.

Nově přistoupivší země mají při řešení svých požadavků problémy také proto, že přístup orgánů EU k nim je citlivější a obezřetnější. Velkým problémem jsou i jazykové znalosti, které ze strany nově přistoupivších zemí jsou nedostatečné. Nepřesná interpretace požadavků v některém ze čtyř úředních jazyků (angličtina, němčina, francouzština, španělština) často vede k nepochopení a následnému zamítnutí požadavků. Původní země patnáctky tyto problémy nemají. Od r. 2008 se chystají opatření, jak tento stav řešit. Návrh je, řešit vše v jednom úředním jazyce, a každá země by měla mít k dispozici jednoho úředního tlumočníka. Závěrem svého příspěvku opět Franz-Josef Feiter zdůraznil, že nejlepší způsob lobování v Bruselu je prostřednictvím COPA-COGECA. Jiné způsoby lobování mohou být méně účinné a drahé.

Podstatná část kongresu byla věnována diskuzi, ke které se vrátíme v dalším pokračování.

Ing. František Kuchník, CSc.
Okresní agrární komora Česká Lípa

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

„Trvale udržitelný rozvoj venkova – pracovní místa na venkově“

Ve spolupráci Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Královéhradeckého kraje, kantonu Nuits Saint Georges Burgundsko ve Francii, ökospeicher e.V. Braniborsko v SRN, občanského sdružení Venkov, BRO s. r. o. a Ing. Vladimíra Glasera – projekty rozvoje venkova se ve dnech 14.–15. 9. 2006 uskutečnila v Hradci Králové mezinárodní konference k problematice trvale udržitelného rozvoje venkova a k vytváření pracovních míst ve venkovském prostoru.

Přínosné exkurze

První den proběhl formou exkurze na místa některých již realizovaných projektů v Královéhradeckém kraji. Obec **Podbřeží** byla v r. 1998 postižena rozsáhlou povodní a obnovu obce se podařilo uskutečnit během následujícího roku.

Starosta obce pan Antonín Novotný prezentoval účastníkům exkurze výsledky dlouhodobé práce obecního zastupitelstva a všech občanů obce: tři nové bytové domy s 21 bytovými jednotkami (výstavba financována z prostředků obce, družstevníků, ze státní dotace a hypotečním úvěrem), rekonstruovaná základní škola (zájmové kroužky, nepovinná výuka anglického jazyka, pět počítačů s připojením na internet), zrekonstruovaný židovský hřbitov po povodni,

obnovená náves. Místní rodák pan Petr zpracoval historii obce, zámku a statku Skalka, který je výraznou dominantou obce, obec vydala publikaci s názvem: „Průvodce staletými obce Podbřeží“ a knihu obyvatel domů obce. Příkladná péče o rodiny, seniory, životní prostředí, dopravu a trvale udržitelný rozvoj mikroregionu rovněž přispěly k titulu obce „Vesnice roku 2006 Královéhradeckého kraje“.

Další obcí, kterou účastníci exkurze navštívili, byl **Skuhrov nad Bělou**. S podporou programu LEADER ČR tu postavili moštárnu – pěstitelskou pálenici „U Amose“ pro drobné pěstitele v osadě Brocná. S nově vybudovaným Společenským centrem seznámila přítomné Ing. arch. Kateřina Holmová – projektová manažerka Euroregionu Glacensis. Centrum je majetkem obce a umožňuje konání společenských akcí, rodinných oslav, školení, přednášek, schůzí, prezentací, obchodních jednání, pořádá kurzy počítačové gramotnosti pro občany obce a okolí.

Třetí obcí byla obec **Studnice** nedaleko Náchoda. Obec je tvořena částmi Bakov, Řešetova Lhota, Starkoč, Studnice, Třtice, Včeliny a Zblon s počtem 985 obyvatel a rozlohou 1050 ha. Všechny zaujal zrekonstruovaný obecní úřad, který byl původně středověkou tvrzí (první zmínka z r. 1438), sídlí zde obecní úřad, knihovna s internetem, kancelář mik-

roregionu s Centrem celoživotního vzdělávání. Prohlédli si základní školu (vařící i pro seniory), nový dům s pečovatelskou službou. V obci je možnost sportovního vyžití – tenis, kuželník a cyklotrasy.

Postřehy z konference

Druhý den konference se uskutečnil v Pastoračním středisku Nové Adalbertinum na Velkém náměstí v Hradci Králové. Konferenci moderoval starosta obce Černá nad Orlicí pan Josef Bezdíček.

V úvodní přednášce pan HELMUT DOHNÁLEK, první náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje zdůraznil možnosti trvale udržitelného rozvoje venkova a vytváření pracovních míst ve venkovském prostoru. ING. VÁCLAVA DOMŠOVÁ, členka Senátu ČR (stálá komise Senátu pro rozvoj venkova) hovořila o udržení života na venkově. Své údaje čerpala z programu rozvoje venkova v ČR v letech 2007–13 vypracovaného MZe ČR. Uvedla, že „problémem venkova není již jen zachování zemědělství, ale stabilizace obyvatelstva na venkově. Je nutná změna hospodářské struktury venkova a vytvoření atraktivního prostředí pro bydlení a podnikání, včetně podmínek pro malé podnikatele. Tj. také vytvořit nová pracovní místa diverzifikační činností mimo zemědělství a zlepšit kvalitu života ve venkovských oblastech“.

Velmi zajímavou prezentaci měla ředitelka Informačního centra kantonu Nuits Saint Georges paní CARINE BAJARD z Francie, která zastupovala Burgundsko. Představila turistickou informační kancelář (založenou již v r. 1938), její činnost a současnou strategii. Kancelář působí ve prospěch 25 obcí a měst v oboru vinařství. Cílem je získat turisty pro region a dosáhnout toho, aby zde trávili dovolenou a neodjížděli do jiných oblastí. Proto pro každou možnou skupinu vypracovávají speciální projekt, jsou v kontaktu s místními vinaři, majiteli památek, hotelů a vytváří příznivé podmínky pro pobyt turistů včetně nepřetržitého průvodcovství. Pro dokonalou informovanost návštěvníků kantonu využívají internet, své nabídky publikují v několika jazycích, používají tištěnou reklamu, přímé kontakty s dalšími turistickými kancelářemi a dodávají své nabídky do všech míst, kterými turisté procházejí nebo projíždějí. Kromě malých akcí se zúčastňují velkých veletrhů ve Francii a v dalších okolních zemích a sami provádí velké mezinárodní akce, ke kterým připravují marketingové balíčky pro klienty.

O vytváření nových pracovních míst ve venkovském prostoru hovořil ředitel Úřadu práce MGR. MARTIN HORÁK. Podle jeho slov je nejlepší cestou využití místních specifík, orientace na rozvoj turistického ruchu, na rozvoj služeb,

uspokojující potřeby venkovského obyvatelstva, a na drobné a střední podnikání, založené na originálním nápadu.

Dále se na konferenci prezentoval ING. JAN BARTOŠ, ředitel RPIC Hradec Králové (Regionální poradenské a informační centrum), který představil EPIS (Ekonomicko-Právní Informační Systém), realizované projekty ve Společném regionálním operačním programu, operačním programu průmyslu a podnikání a v operačním programu pro rozvoj lidských zdrojů.

Velký zájem účastníků vzbudila prezentace ING. KLÁRA DOSTÁLOVÁ, ředitelky Evropského projektového centra v Hradci Králové o strukturálních fondech v ČR v letech 2007–13. Charakterizovala jednotlivé operační programy a regionální operační program NUTS II Severovýchod, který zahrnuje kraje Liberecký, Královéhradecký a Pardubický. Dále se zabývala Programem rozvoje venkova, především diverzifikační činností nezemědělské povahy, podporou zakládání podniků a jejich rozvoje, podporou cestovního ruchu, obnovou a rozvojem vesnic, ochranou a rozvojem dědictví venkova, realizací místní rozvojové strategie a rozvojem místních akčních skupin.

PROF. DR. KURT KRAMBACH, ze spolku Ökospeichr z Německa představil zkušenosti východoněmecké vesnice Wulkov u Frankfurtu nad Odrou po r. 1989 při vytváření nových pracovních míst. V roce 1990 bývalé jednotné zemědělské družstvo naráz zbankrotovalo a téměř polovina praceschopných obyvatel vesnice se stalo nezaměstnanými. Obecní zastupitelstvo a občanské sdružení obyvatel vesnice vypracovalo koncept ekologicky orientovaného rozvoje vesnice. Postupně tak vznikla nová pracovní místa v ekologicky orientovaných místních podnicích, v infrastruktuře vesnice, v ekologickém stavitelství, které začalo montovat solární panely, tepelná čerpadla, biologické čističky odpadních vod.

Nástupnický wulkovský statek po bývalém družstvu se začal orientovat na ekologické zemědělství, na prodej bioproduktů, na ekologické zpracování masa, na pěstování a prodej bioobilí. Tři mladé ženy založily podnik „Bio sortiment – tzv. bylinková žena“, který pěstuje bylinky a zabývá se i terapií pro postižené, další manželský pár založil ovčín. Ve vesnici byl také založen podnik na obnovitelné zdroje energie a poradenství v této oblasti. Hlavní zkušeností z rozvoje podnikání v malé obci Wulkov (232 obyvatel v r. 2005) je spojit nosné myšlenky (koncept ekologicky orientované vesnice) s aktivitami místních společenství a místními podnikatelskými subjekty, propojit prvovýrobu s vlastním prodejem a využít k tomu všech forem reklamy.

Pan HORST MÖHRING ze spolku Lenzener Elbtaue z Německa se zabýval dvěma základními pilíři na podporu trvale udržitelného zemědělství – tj. tržní politikou (podporou příjmů), a především druhým pilířem – tj. politika pro rozvoj venkova (výroba potravin, ekologická funkce a venkovská funkce). Pokud má trvale udržitelné zemědělství a rozvoj venkova tak fundamentální význam, musí se provádět mobilizace vlastních sil, aby byla zachována životaschopnost a perspektiva venkovských obcí. V regionu Lenzener Elbtaue je dnes přes 30 % půdy obhospodarováno ekologicky. Právě zemědělské a turistické potenciály se ukazují jako hlavní body udržitelného hospodářského rozvoje. Nabízí se šance spojit existující hospodářské a kulturní potenciály regionu a iniciovat regionální rozvojové procesy. Hlavní myšlenkou společného jednání v oblasti Lenzener Elbtaue bylo změnit myšlení lidí, vyzkoušet si a jít po nových cestách.

Na konferenci vystoupili i starostové obcí Studnice pan JAN REGNER a pan ANTONÍN NOVOTNÝ starosta obce Podbřeží, kteří hovořili o práci obecního zastupitelstva a možnostech trvale udržitelného rozvoje venkova. Součástí konference byla i textová prezentace škol pro obnovu venkova, zejména Východočeské školy obnovy a rozvoje venkova v Černé nad Orlicí.

Mezinárodní konference potvrdila správnost zvolené cesty pro trvale udržitelný rozvoj venkova v našich podmínkách. Spojené úsilí obecních zastupitelství, podnikatelských subjektů na venkově a široké škály občanských sdružení vytváří slibné předpoklady pro další rozvoj venkova i našeho zemědělství.

Josef Sívek
ÚZPI Praha

PRÁZDNINOVÁ PRAX V HOLANDSKU

Žiaci 3. ročníka Strednej poľnohospodárskej školy vo Zvolene si prázdniny v roku 2006 obohatili o pár nezabudnuteľných zážitkov z „krajiny tulipánov“ – z Holandska.

Už v marci 2006, pri príležitosti organizovania celoštátnej Súťaže o mlieku, našu školu navštívili štyria holandskí farmári. Strelili sa so žiakmi so zámerom predstavenia svojej farmy a systému fungovania poľnohospodárstva v Holandsku. Následne sa vytvorili skupiny žiakov, ktoré navštívia tieto farmy s cieľom spoznať súkromný systém hospodárenia.

V súčasnosti už po druhý krát 6 žiakov absolvovalo trojtýždňový pobyt v kraji Zeeland v Holandsku v termíne od 17. júna do 7. júla 2006 na poľnohospodárskych farmách. Žiaci boli rozdelení na 4 farmy, z nich boli dve na báze ekologického hospodárenia. Počas tohto pobytu mohli spoznať nielen spôsob hospodárenia, ale aj spôsob života holandských farmárov.

Pracovný režim bol rozdielny podľa fariem a ich charakteru výroby, ale spôsob života holandských farmárov bol veľmi podobný. Pracovná náplň na farme so živočíšnou výrobou bola predovšetkým zameraná na ošetrovanie a kŕmenie jalovic a teliat, strihanie oviec a ošetrovanie paznechtov. Na konvenčných farmách s rastlinnou produkciou boli práce zamerané na ošetrovanie zemiakov, cukrovej repy, pšenice, maku a cibule. Na týchto farmách sa používajú klasicky priemyselné hnojivá a ostatné chemické látky na

ošetrovanie poľnohospodárskych plodín. Jedna žiačka bola na farme s ekologickou produkciou cibule, hrachu, fazule, kukurice atď. Práce pri ošetrovaní sa vykonávali ručne, najmä odstraňovanie a likvidácia buriny. V ekologickom hospodárení sa vôbec nemôžu používať žiadne chemické látky vrátane priemyselných hnojív. Pracovný režim bol dosť podobný na farmách s rastlinnou produkciou, ráno od 8.00–12.00 hodín. Potom bola vždy hodinová prestávka a popoludní sa pracovalo do 17.–18. hodiny. Okrem toho boli dve prestávky na kávu alebo čaj. Na farme so živočíšnou výrobou sa najviac času venovalo dojeniu a ošetrovaniu zvierat. Cez víkendy mali žiaci voľno.

Trochu inak je to so stravovaním, počas dňa bolo len ľahké jedlo, prevažne chlieb s maslom, syrom alebo marmeládou.

Piknik

dou. Hlavné jedlo bolo na večeru, ktorá bola varená. Žiaci si pomerne rýchlo zvykli na tento spôsob života. Niektorí mali k dispozícii od farmárov auto alebo bicykel. Niekedy im robili program cez víkend. Brali ich do rôznych miest na nákupy, k moru a tiež im poukazovali rôzne pamiatky. Žiaci z bližších fariem sa navzájom stretávali. Po celý pobyt mali k dispozícii internet alebo pevnú telefónnu linku. Podľa záujmu sa žiaci mohli zdokonaľiť v konverzácii najmä

z anglického jazyka. Nikto nebol stratový, pretože za prácu dostali zaplatené a výdavky na cestu sa im v plnom rozsahu vrátili.

Po návrate všetci zhodne usúdili, že pobyt bol prínosom pre ich odborné vzdelanie a získali okrem toho aj dávku sebavedomia, ktorá sa im bude prospešná po skončení štúdia na škole.

Ing. Anna Škovierová
Stredná poľnohospodárska škola Zvolen

PŘÍPRAVA ZŘÍZENÍ CENTRA VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

při 2. technické škole v Kragujevaci

V neděli 30. 7. 2006 v pět hodin ráno vyjeli žáci a dva pedagogové z lesnického a rybářského učiliště v Bzenci do města Kragujevace v Srbsku za přáteli. Cílem cesty bylo podělit se s nimi o své praktické zkušenosti a pomoci jim při budování Centra vzdělávání dospělých v lesnických činnostech. Vše je součástí projektu programu pomoci Jiho-moravského kraje Šumarijskému okresu. Během cesty se oba pedagogové střídali v řízení služebního auta a ve dvacet hodin dojeli do Kragujevace. U benzínové pumpy byl sraz. Telefonní číslo na Tošic Milomirku funguje a za půl hodiny se vítali se zástupci 2. technické školy v Kragujevaci včetně pana ředitele Dragana Paunice.

Ubytování je ve městě na kolejích, kde zrovna probíhají opravy včetně zateplování. V pondělí první pracovní den se uskutečnilo přivítání ve škole, předání dvou motorových pil Husqvarna jako dar Jiho-moravského kraje a zahájení teoretické části kurzu pro dvanáct účastníků. Naši učni z druhého ročníku pod vedením mistra odborné výchovy pana Stanislava Mrkuse budují trenažéry na kácení, odvět-vování, řezání příčných řezů a řezání na podložce. Tak je to celý týden.

Protože, nejen prací živ je člověk, tak je každé odpoledne organizováno plavání na blízkém jezeře, fotbalové utkání, prohlídka kulturních památek města, stolní tenis a posilov-na. Od rána až do večera se nám věnují pedagogové školy v Kragujevaci Tašic Milomirka a Vladan Popovic, který je lesním inženýrem. V sobotu a v neděli jedeme za poznáním dál, do monastýru Ravanica a Žica a do Resavské jeskyně.

Trenažery jsou již hotové a začíná praktická výuka. Ing. Vladan Popovic povede kurzy v Kragujevaci, a proto mu Ing. Ladislav Holubář, zástupce ředitele pro vzdělávání

dospělých, předává zkušenosti s vedením a organizací kurzů, včetně studijních materiálů. Srbové se živě zajímají o vše nové a velmi oceňují naše pracovní a technické postupy při práci s ruční motorovou řetězovou pilou. Smějí se: „Už se víckrát nepořežem.“ Na závěr týdne je organizovaná sou-těž účastníků kurzu včetně vyhodnocení. Naštěstí můžeme zapůjčit pracovní oděvy. Vždy odpoledne po celý týden je opět připravena rozmanitá činnost pro naše žáky, v sobotu navštívujeme Kraljev a monastýr Studenica, který je proti proudu divoké řeky Ibar.

V pondělí 14. 8. 2006 nastává pro nás všechny slavnost-ní den – uskutečňuje se oficiální přivítání zástupcem sta-rosty města Kragujevace a prohlídka radnice. I televize je přítomna. Kurz pokračuje praktickou částí v lese při těžbě dřeva a praktickou zkouškou. V pátek jsou již připraveny přeložené závěrečné testy. Slavnostní předání certifikátů provádí společně ředitel pan Dragan Paunic a Ing. Ladislav Holubář. Cíl projektu je splněn.

Ing. Ladislav Holubář
SOU lesnické a rybářské Bzenec

SPOJENÁ ŠKOLA

Naša škola má od 1. septembra 2005 zvláštny názov – Spojená škola s organizačnou zložkou Stredná poľnohospodárska škola a Obchodná akadémia, Spišská Nová Ves. Hoci názov je netradičný, jej súčasťou sú dve školy. V prvej časti názvu je Stredná poľnohospodárska škola – táto škola vznikla ako prvá. V tomto školskom roku si pripomíname 75. výročie jej založenia.

Prvá poľnohospodárska škola na Spiši

1. novembra 1931 bola založená Odborná škola hospodárska ako prvá poľnohospodárska škola na Spiši. Cieľom školy bolo pripraviť budúcich samostatných hospodárov pre malé a stredné hospodárstva. Škola prešla viacerými organizačnými zmenami, ale stále bola školou poľnohospodárskou.

V súčasnosti záujem o poľnohospodárske školy zo strany študentov i rodičov ustupuje, a preto sa snažíme štúdium na škole zatriktívniť. Už piaty školský rok sme otvorili triedu so zameraním na agroturistiku. V roku 2005 sa nám podarilo získať grant v rámci projektu Leonardo da Vinci a naši žiaci tak mohli absolvovať prax v Taliansku v počte 5 a v Nórsku v počte 12.

Je známe všetkým, že najlepšou reklamou školy, je reklama ústna. Po návrate z Talianska i Nórska žiaci pripravili pre svojich spolužiakov zaujímavé informácie zo štvortýždňového pobytu z pracovnej činnosti na farmách, ale aj rôzne postrehy a zážitky, ktoré zdokumentovali fotografiami. Okrem tohto projektu sme boli aktívni aj v rámci projektu Socrates-Comenius. Momentálne prebieha prípravná fáza medzi krajinami Nemecko, Švédsko, Turecko a Slovensko.

Projekt nesie názov „Voda základ života“. Okrem tohto projektu máme schválený ešte projekt s názvom Európsky obraz rodiny.

Obchodná akadémia sa zviditeľňuje

Druhou zložkou školy je Obchodná akadémia, ktorá si pripomína 15. výročie svojho vzniku. Pedagógovia školy sa snažia školu zviditeľňovať na verejnosti zapájaním do rôznych aktivít, najmä tvorbou a realizáciou medzinárodných projektov.

Výbornú spoluprácu nielen na úrovni odbornej, ale aj športovej, máme s českými školami v Havlíčkovom Brode, konkrétne Stredná priemyselná škola stavebná a Obchodná akadémia a hotelová škola tiež z Havlíckovho Brodu. Pri vzájomných stretnutiach si vymieňame skúsenosti a pomáhame pri realizácii rôznych myšlienok. V máji absolvovalo 7 žiakov menovanej Obchodnej akadémie u nás „Hospodársky týždeň“, kde spolu s našimi 14 žiakmi boli rozdelení do troch fiktívnych firiem. Táto škola získala grant v rámci projektu Leonardo da Vinci a výmennú prax budú absolvovať 6 žiaci v potravinárskych podnikoch v Spišskej Novej Vsi počas 3 týždňov.

Každý rok organizujeme Deň otvorených dverí a v spolupráci s mestom aj „Burzu stredných škôl“, kde sa žiaci deviatych ročníkov ZŠ oboznámia s možnosťami štúdia na našej škole.

V závere svojho príspevku chcem popriať našej škole len veľa tvorivých a zameraných pedagógov, usilovných a statočných žiakov, ktorí zo svojej práce budú mať radosť.

Ing. Jarmila Tatarková
Spojená škola s org. zl. SPoŠ a OA Spišská Nová Ves

Síla národa souvisí s jeho vzdělaností

„...Jsmet jen národ malý, nyní k tomu ještě uvnitř rozervaný; co stane se z nás, když se ani na pokroku hospodářském nesjednotíme? Budeme od sousedů svých poznenáhla předstihováni a tím pak méně vymaníme se z pout nás svírajících! Budoucnost národů závisí jedině na jich vzdělanosti a dějiny nás učí, že jen národ osvěcený a sjednocený dovedl snadno odvrátiti od sebe záhubu, hrubou silou jemu ukládanou...“

J. B. Uhlíř, 1875

EXISTUJE SPOLOČNÝ MODEL EURÓPSKEJ RODINY?

Nový školský rok 2006/2007 priniesol so sebou na Spojenej škole s organizačnou zložkou Obchodná akadémia a Stredná poľnohospodárska škola v Spišskej Novej Vsi aj prácu na novom školskom projekte, ktorý nám bol schválený k 1. 8. 2006 Národnou kanceláriou v rámci programu Socrates. Projekt sa volá „Obraz európskej rodiny“ a bude trvať dva roky. Na práci tohto školského projektu sa zúčastnia štyri školy zo štyroch rôznych krajín:

1. XL Liceum Ogólnokształcące im Stefana Żeromskiego, Varšava, Poľsko
2. Istituto Magistrale „Maria Immacolata“, San Giovanni Rotondo, Taliansko
3. Spojená škola s organizačnou zložkou OA a SPoŠ, Spišská Nová Ves, Slovensko
4. Cukurova Elektrik Anadolu Lisesi, Kahramanmaraş, Turecko

Stredobodom našej spolupráce je „Rodina“ – tak, ako dnes vyzerá. Prostredníctvom interview, dotazníkov a pozorovaní chceme zistiť, aké rodinné modely existujú v našich krajinách a porovnať ich s modelmi partnerských krajín.

V rámci projektu chceme ďalej získať odpoveď na niektoré otázky:

- V akom veku si mladí zakladajú rodiny?
- Aká veľká je rodina?
- Ako žije viacero generácií pod jednou strechou?

- Kto nosí „nohavice“ v rodine?
- Čím sa odlišuje rodina dneška od rodiny z čias našej starej mamy?

Ilustračné foto

Zároveň sa chceme dozvedieť, ako dlho ostávajú deti žiť spolu so svojimi rodičmi a kedy už stoja na „vlastných nohách“.

Výsledky našej spoločnej práce budeme prezentovať v multimediálnych novinách „Európska rodina“ a k tomu patrí aj spoločný nemecko-poľsko-slovensko-turecký slovník k téme projektu.

Mgr. Jana Fukerová

Spojená škola s org. zl. SPoŠ a OA Spišská Nová Ves

DEN ZVÍŘAT JIŽ PO TŘINÁCTÉ

Střední odborná škola veterinární v Hradci Králové oslavila 4. října celosvětový Den zvířat již po třinácté. Ze školní akce se stala pěkná tradice, které se každoročně zúčastní významné osobnosti města a kraje, zájemci o studium i široká veřejnost. Nevím, jestli znáte školu, ve které se vyučování zúčastní i zvířata. Je to sice pouze několik dní ve školním roce, ale stojí to za to. Žáci si v tomto týdnu mohou dovézt do školy jakékoliv zvíře. A tak se psi ve třídách spolu se svými majiteli zaposlouchají do dějin českých i světových, výuky českého jazyka nebo angličtiny. Dokonce se dozví něco o nemocech, které je mohou potrápit a jak je léčit. V tělocviku se protáhnou se svými pány a odpoledne vesele pobíhají po školní zahradě. Radost mají všichni. Jen uklížečky lomí rukama.

Ve škole nejsou jen psi, ale také kočky, králíci, papoušci, hadi, pavouci i koně. Do přehlídky se zapojí i zvířata ze školní stáje – poník, kůň, kozy, ovce, králíci i školní bígl Bobina se svou „dcerou“ Beruškou. V den oslav se neučí. Každý majitel zvířete předvádí, co jeho miláček umí. A tak dojde na ukázky dovedností psů, představí se jednotlivá plemena od těch noblesních až po oříšky. Majitelé koní předvádí parkur, kur, jízdu ve spřežení nebo westernové ježdění. Na výstavě drobných zvířat se návštěvníci poučí, jak je ošetřovat, krmit, jaké zvíře si vybrat do domácnosti. Nechybí ani soutěže, především volba Miss pes.

Již druhým rokem škola nabízí žákům 1. stupně základních škol projekt Zvířátka a my. Projekt pod vedením uči-

telů zpracovali žáci školy. Zábavnou formou seznamují děti s péčí o zvířata, jak poznat nemocné zvíře či jak se bránit cizímu psu. Celá akce probíhá na školní zahradě a děti si odnesou „Desatero“ chování ke zvířeti. O projekt je velký zájem. V letošním roce ho finančně podpořil magistrát města Hradec Králové.

I když letošní počasí oslavě příliš nepřálo, odcházeli všichni účastníci oslavy spokojeni. Vítězové jednotlivých disciplín byli odměněni drobnými dárky pro pána i jeho zvíře a na závěr všech devadesát zúčastněných psů dostalo buřtíka. Ti větší i dva.

Oslava Dne zvířat byla i přehlídkou zájmové činnosti žáků školy. Je dobrým znamením, že i v dnešním přetech- nizovaném světě jsou mladí lidé, kteří jsou ochotni starat se

o zvířata a obohatí tak svůj život o nový rozměr. O láskypl- ný vztah ke všemu živému. A to je to nejkrásnější poselství oslav Dne zvířat.

Ing. Hana Rubáčková
SOŠ veterinární Hradec Králové

„FARMÁŘI“ NA VÝSTAVÁCH

Podzimní dny ve škole znamenají po předchozích prázdninách velké změny. Abychom je našim žákům při nástupu do nového ročníku zpříjemnili, proložili jsme je několika vyjíždkami do terénu.

Někteří zhlédli přehlídku plemenných kanců na insemináč- ní stanici v Brně, kde si v praxi ověřili, jak se tato hospo- dářská zvířata hodnotí. O týden později navštívili meziná- rodní výstavu koní a všeho co k nim patří v Lysé nad Labem. Zde viděli pestrou paletu plemen tohoto ušlechtilého zví- řete. Jiní zase pomáhali při hodnocení králíků a drůbeže na chovatelské výstavě drobného zvířectva v Novém Městě nad Metují. Účast na těchto akcích je nenahraditelnou formou studia, jak žákům co nejlépe přiblížit teorii s praxí.

dml

Žáci při hodnocení králíků v Lysé nad Labem

Budoucnost ve společné práci všech

„...Pravil-li Rieger, že národ, který ztratil jazyk, je ztracený národ, platí to i o půdě, kterou jsme zdědili od svých předků. Základem zdárného vývoje českého rolnictva je dokonalé odborné vzdělání. Zemědělská věda vytyčuje jeho mety. Ale toto náležité a důkladné vzdělání rolnického dorostu není zájmem pouze jedné třídy národa, nýbrž je zájmem národa celého. Budoucnost našemu národu nekyne v zápase všech proti všem, nýbrž ve společné práci všech pro všechny...“

K. Adámek, 1905

NAŠI FARMÁŘI ZVÍTĚZILI

Ve dnech 10. – 11. října 2006 se konala v objektu Integrované střední školy Údlice celostátní soutěž dovedností žáků zemědělských oborů. Zúčastnily se jí trojice žáků 3. ročníků z devíti škol. Střední školu Opočno reprezentovali Jana Židová, Pavel Jansák a Martin Věříš (na fotografii při poznávání rostlin). Soutěž se skládala z poznávání klíčických rostlin, osiv a hnojiv, poznávání strojních částí a součástek, testu všeobecných znalostí, odhadu živé hmotnosti zvířat, poznávání plemen a z jízdy zručnosti. V každé disciplíně byly soutěžícím udělovány trestné body za chyby.

Tato akce přispěla k ověření a porovnání dovedností žáků farmářských oborů. Trojice našich žáků získala 1. místo. Tím potvrdili, že jejich znalosti a dovednosti ve svém oboru jsou „na jedničku“.

Ing. Dagmar Mlatečková
SŠ Opočno

NA KRKONOŠSKÉ VÝSTAVĚ

Ve dnech 5.–7. října 2006 se konal již 4. ročník Krkonošské výstavy. Ve výstavním areálu Zelená Louka v Trutnově se prezentovaly různé podniky, firmy a školy.

Také naše Střední škola Opočno využila příležitosti zúčastnit se této akce. Od čtvrtka do soboty předváděly žákyně květinářského oboru své výrobky a žáci oboru Kuchař – číšník míchali nealkoholické nápoje. Současně jsme promítali fotografie a informace o naší škole. Velký zájem o míchané nápoje, které hravě připravoval náš žák Jan Králík (foto), byl zvláště v sobotu. O jejich chutnosti se přesvědčil i sám vládce hor „Krkonoš“.

Ing. Jiří Mlateček
SŠ Opočno

Zemědělské poradnictví přináší péči o hmotný i duchovní pokrok

„... Také pro zemědělské školství u nás jest zemědělské poradnictví životní otázkou, neboť je přibližuje k praxi a umožňuje další zdokonalení vlastní činnosti... Naše poradnictví není jen péčí o hmotný pokrok, nýbrž zároveň i o pokrok duchovní. Spěje nejen k výchově lepšího hospodáře, ale i lepšího člověka... Návrhy na zemědělské poradnictví za vedení zemědělských škol nejsou ničím novým, je to jen lepší organizační forma a racionální program pro starou práci...“

E. Reich, 1931

ZÁVĚREČNÉ PÍSEMNÉ PRÁCE STUDENTŮ

Institutu vzdělávání a poradenství ČZU v Praze

Pedagogické vzdělávání učitelů středních zemědělských, zahradnických a lesnických škol na Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze (dále IVP) má mnohaletou tradici. IVP ve své činnosti navazuje na práci Státního pedagogického semináře a katedry pedagogiky České zemědělské univerzity v Praze.

V rámci celoživotního vzdělávání nabízí IVP zájemcům o studium čtyři studijní programy:

- Doplnující studium učitelství odborných předmětů na středních školách a učilištích (dále DSU)
- Doplnující studium učitelství odborných předmětů na středních školách a učilištích formou kombinovaného studia (dále KSU)
- Doplnující studium učitelství praktického vyučování
- Doplnující studium vychovatelství pro školská zařízení

Studium ve všech výše uvedených studijních programech je ukončeno závěrečnou zkouškou pedagogické způsobilosti. Studenti studijních programů DSU a KSU se mohou k závěrečným zkouškám přihlásit ve třech termínech během akademického roku. Závěrečné zkoušky učitelské způsobilosti se na IVP konají v červnu, v září a v lednu.

V rámci závěrečné zkoušky učitelské způsobilosti skládají studenti zkoušku z pedagogiky, pedagogické psychologie a didaktiky odborných předmětů (podle jejich odborného zaměření). Součástí závěrečné zkoušky je i obhajoba závěrečné písemné práce. Pro svou závěrečnou práci si studenti vybírají většinou témata vypsána pedagogickými pracovníky IVP a pod jejich vedením je zpracovávají. Někteří zpracovávají své závěrečné práce na téma, které si sami navrhnou (na základě konzultace s pedagogickým pracovníkem IVP a jejich schválení).

Témata závěrečných písemných prací jsou různá. Vztahují se většinou k výuce jednotlivých předmětů a vycházejí z odbornosti a zájmu studentů. Výsledné zpracování jednotlivými studenty IVP je na rozdílné úrovni. Některé závěrečné písemné práce jsou zpracovány velice pečlivě, mají vysokou odbornou úroveň i úroveň vlastního zpracování. Byla by škoda, aby takto kvalitní závěrečné písemné práce byly využity jen pro vlastní obhajobu. Studentům je doporučováno další publikování jejich písemných prací. Mnohdy ale k němu již nedojde.

S některými tématy závěrečných písemných prací studentů (dnes již absolventů IVP) bych rád seznámil i čtenáře Zemědělské školy – Pôdohospodárske školy. Nejčastějšími tématy obhájeny v červnovém a zářijovém termínu závěrečných zkoušek učitelské způsobilosti byly:

- Využití moderních vyučovacích prostředků ve výuce
- Naučná stezka jako účinná forma environmentální výchovy
- Příčiny a zdroje sociálního ohrožení mládeže v současné době, úloha učitele v oblasti jejich prevence
- Význam hry ve výchovně vzdělávacím procesu, možnost jejího zařazení a využití v konkrétním předmětu
- Tvorba didaktických pomůcek pro výuku ekonomických předmětů
- Využití ekonomických programů ve výuce ekonomických předmětů
- Didaktická analýza učebnice odborného předmětu
- Návrh materiálních didaktických prostředků a jejich využití ve výuce předmětů rostlinné produkce na SZeŠ nebo SOU
- Analýza možností odborné zájmové činnosti na SOŠ
- Učebnice jako prostředek a její místo ve vyučovacím procesu
- Problematika volného času středoškolské mládeže
- Využití didaktického testu v teoretických předmětech na SOŠ
- Způsoby hodnocení výuky na SOŠ
- Metody a techniky hodnocení samostatné práce studentů na SOŠ
- Srovnání systematického a ekologického přístupu biologie na zemědělských školách
- Návrh materiálních a didaktických prostředků a jejich využití ve výuce OP na SOŠ
- Psychologická charakteristika úspěšného žáka
- Vyučovací prostředky environmentální výchovy
- Vliv učitele praktického vyučování na rozvíjení pozitivního vztahu k práci
- Hodnotová orientace adolescentů maturitních a nematuritních oborů
- Podmínky vzdělávání žáků se speciálními potřebami na SOŠ
- Využití didaktického testu v teoretických předmětech na SOŠ
- Návrh využití účelových zařízení školy pro výuku OP

- Informační a komunikační technologie a jejich využití ve výuce předmětu práce s PC
- Aktivizace žáků v oblasti životního prostředí
- Didaktický projekt vy vyučování předmětu práce s PC
- Využití projektové výuky v OP
- Využití sociometrické metody jako podkladu pro zjištění vztahu ve skupině
- Materiální didaktické prostředky – nezbytná součást vyučovacího procesu
- Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Didaktické využití fiktivní firmy ve výuce ekonomických předmětů
- Využití svobodného software při přípravě žáků na maturitní zkoušku
- Efektivní komunikace učitel – žák, možnosti vytváření vzájemného kooperativního vztahu
- Využití projektové výuky v odborných předmětech
- Modernizace vyučovacího procesu

Některá témata jsou velice zajímavá nejen pro studenty a vedoucí respektive oponenty závěrečných písemných prací. Mohou mnohdy pomoci i stávajícím učitelům odborných předmětů a praxe na středních zemědělských, zahradnických a lesnických školách a učilištích v jejich odborné ale i pedagogické činnosti. Z některých zajímavých témat mohou čerpat poznatky i členové odborné veřejnosti z různých institucí.

V případě skutečného zájmu je možné prostřednictvím studijního oddělení či jednotlivých pedagogických pracovníků IVP kontaktovat absolventy IVP – autory vybraných témat týkajících se zajímavé problematiky pro odbornou veřejnost. Práce jsou uloženy v archivu IVP a po vzájemné dohodě s autory je možné výsledky případně další informace z jejich závěrečných písemných prací dále publikovat nebo je jinak využít pro odbornou a pedagogickou práci.

Ing. Emil Kříž, Ph.D.
IVP ČZU v Praze

VÝKONNÁ RADA ASOCIACE

Střední škola hospodářská Frýdlant se stala 5. října pečlivým hostitelem jednání Výkonné rady Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru.

(Pro připomenutí méně pravidelným čtenářům – Asociace je zájmovou společností vzdělávacích zařízení škol a školských zařízení, která sdružuje právnické a fyzické osoby zabývající se vzděláváním a výchovou mládeže i dospělých a byla založena na ochranu zájmů a prosazování práv a oprávněných požadavků sdružených členů. Ustanovena byla v r. 2003 ze dvou obdobně zaměřených sdružení.)

Současná frýdlantská škola vznikla sloučením se SZeŠ a OA Frýdlant, od ledna příštího roku se školní statek osamostatní jako spol. s r. o. řízená krajem. Ve stejném termínu probíhala na škole i soutěž – 3. ročník olympiády mladých zemědělců (článek přineseme v nejbližším čísle).

Jednání navazovalo na předchozí zasedání v květnu letošního roku a pokračovalo řešením dalších úkolů: volba zástupce z Asociace do sektorové a oborové rady, fungování jednotlivých krajských rad CZECHA, změny a novinky ze škol.

Pravidelným bodem bylo vystoupení hostů. Za ministerstvo školství DR. KRIEG informoval o aktivitách a změnách na odboru středních škol, o novelách školského zákona, legislativních změnách, probíral dotazy k maturitním zkouškám. ING. GOČÁLOVÁ z ministerstva zemědělství upřesňovala a seznamovala s otázkami: oborové rady (systém kvalifikací, kvalifikační a hodnotící standardy, přízpůsobení oborů praxi...), školní závody (dotační titul od r. 2000, opět bude předložen ke schválení EU), EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (podporuje oblast vzdělávání, poradenství).

Ústav zemědělských a potravinářských informací je členem Asociace. Jeho ředitel ING. VOZKA nabídl školám spolupráci v nejrůznějších oblastech vzdělávání formou seminářů a kurzů. Asociace by také mohla využít krásné zrekonstruované prostory budovy ÚZPI v Praze ke svým užším jednáním i valným hromadám.

V závěru zasedání Výkonná rada připravila a prodiskutovala program Valné hromady, která se uskuteční 14. a 15. 11. ve Světlé nad Sázavou.

Příspěvek z Valné hromady Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru přineseme v prosincovém čísle.

PÄŤDESIAT ROKOV

Strednej poľnohospodárskej školy v Moldave nad Bodvou

V tomto školskom roku si pripomínáme 50. výročie založenia Strednej poľnohospodárskej školy v Moldave nad Bodvou. Preto si dovoľujeme zaspomínať na jej minulosť, pripomenúť jej súčasnosť a dotknúť sa aj jej budúcnosti.

História mesta

S históriou Strednej poľnohospodárskej školy v Moldave nad Bodvou úzko súvisia aj dejiny nášho mesta. Moldava nad Bodvou sa v dejinách prvý raz spomína v r. 1150 ako osada Zekeres. Mesto bolo obývané kráľovskými povozníkmi, ktorí patrili k turnianskemu hradu. Neskôr po tatárskom vpáde r. 1267 sa spomína v podobe Scepsy-Scekeres. Obyvatelia sa pred Tatármi uchýlili na Spiš, ale po ich odchode sa vrátili späť. Nemci, ktorí osídlili Medzev a okolie, nazývali obec Molda (podľa nemeckého názvu rieky Bodva), ale miestne obyvateľstvo volalo od 14. storočia svoje mesto Szepsi (Spišan). V roku 1927 mesto bolo úradne nazvané Moldava nad Bodvou.

Moldava sa v stredoveku stala obchodným strediskom turnianskej župy. Blízkosť tokajskej oblasti umožnila obchodovanie s vínom (do Poľska a Litvy), ktoré sa skladovalo v ešte dodnes existujúcich veľkých pivniciach. V roku 1345 sa už spomína ako kráľovské mesto so značným trhom a obchodom. V období tureckého panstva a stavovských povstaní tento obchod pomaly zanikol a mestečko sa koncom 17. storočia dostáva do úpadku. V nasledujúcich desaťročiach sa utvorili možnosti novej roľníckej kolonizácie na úkor obchodného živlu. V ďalšom období si mesto zachováva poľnohospodársky ráz, ktorý trvá dodnes. Intenzívny vývoj mesta možno sledovať po 2. svetovej vojne, keď sa stalo sídlom okresu – až do r. 1960.

Dejiny školstva v Moldave nad Bodvou majú tiež svoju históriu. Už v r. 1458 sa tu spomína škola. K väčšiemu rozvoju školstva došlo až po r. 1948, kedy vznikla a rozvíjala sa meštianska škola. V päťdesiatych rokoch boli založené gymnáziá s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským.

Vývoj školy

V septembri 1959 začala tu písať svoju históriu aj Stredná poľnohospodárska škola, ktorá bola založená r. 1956 v Bočari pri Košiciach ako Poľnohospodárska technická škola, odbor mechanizačný. Škola začínala so 42 žiakmi a pôsobi-

lo na nej v tomto období asi 10 učiteľov. Okrem toho boli ešte 2 triedy majstrovskej školy a kurz pre vedúcich brigádnických stredísk. Materiálne a priestorové problémy neboli vyhovujúce. Žiaci bývali v školskej budove (bývalá budova VSŽ) a boli doslova odrezaní od sveta. Učitelia dochádzali do obce Veľká Ida a odtiaľ pešo asi 5 km.

V roku 1959 sa škola rozdelila – slovenské triedy odišli do Michaloviec a maďarské do Moldavy nad Bodvou. Vyučovanie sa začalo 1. októbra v budove gymnázia v odpoludňajších hodinách. Kancelárske miestnosti boli v drevenej prístavbe. V tomto období školu opustili prví maturanti – z počtu 42 maturovalo 39 študentov.

Podstatné zmeny v živote školy nastali v šk. r. 1960/1961, kedy došlo k územnej reorganizácii. Škole bola pridelená bývalá budova Okresného národného výboru. V tomto období došlo aj k rozšíreniu školy. Otvorilo sa štvorročné štúdium odboru pestovateľsko-chovateľského s vyučovacím jazykom slovenským. Tento odbor zanikol v školskom roku 1966/1967. Pre skvalitnenie výchovno-vyučovacích výsledkov sa v osemdesiatych rokoch uskutočnila výstavba nových objektov pre potreby praktického vyučovania, školské dielne.

Počas existencie školy sa vystriedali rôzne formy a odbory štúdií – denné, diaľkové, externé, jednoročné pre funkcionárov poľnohospodárskych podnikov, nadstavbové pre absolventov učňovských škôl, pestovateľsko-chovateľský a mechanizačný odbor s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským.

Žiaci školy sa pravidelne zúčastňovali výmenných praxí v Maďarsku a Nemecku. Boli roky, keď sa prax realizovala v automobilke v Mladej Boleslavi a v Brne v závode na výrobu traktorov Zetor. Škola nadviazala partnerské styky s poľnohospodárskymi školami v maďarských mestách Orosháza, Karcag, Pétervársára, s ktorými udržiavame priateľské vzťahy aj v súčasnosti.

Za dobu svojej existencie škola vychovala pre poľnohospodárstvo okolo 2800 absolventov, z ktorých mnohí získali vysokoškolské diplomy v Nitre, Prahe, Bratislave, Košiciach ale aj v zahraničí v Moskve, Debrecíne a Gödöllő. Niektorý z absolventov aj v súčasnosti pôsobia na našej škole. Sú to Ing. Jozef Širilla a Ing. Rudolf Flegner.

V deväťdesiatych rokoch dochádza k určitej stagnácii poľnohospodárstva. Postupne klesá záujem o študijný odbor mechanizácia poľnohospodárskej výroby. Z toho dôvodu boli zavedené nové učebné odbory. Pre dievčatá sme otvorili odbor agropodnikanie a pre chlapcov odbor doprava s vyučovacím jazykom slovenským. V šk. r. 2002/2003 sa škola premenovala na Strednú poľnohospodársku a priemyselnú školu. Zásluhu na zriadení týchto nových odborov má súčasný riaditeľ školy Ing. Vincent Bari, ktorý hľadal možnosti prispôsobovania sa novým požiadavkám doby.

Súčasnosť školy

V tomto školskom roku došlo v dejinách našej školy k ďalšej zmene. Otvorili sme Strednú školu podnikania, ktorá bude pripravovať študentov schopných kvalifikovane riadiť malé a stredné podniky. Vyučovanie bude prebiehať v slovenskom a v maďarskom jazyku. Sme presvedčení, že informácie o možnosti štúdia tohto nového odboru sa

dostanú do povedomia širokej verejnosti a bude dostatočný záujem o tento nový odbor. Predpokladáme, že aj táto nová škola sa bude rozvíjať a bude prínosom pre mesto Moldava nad Bodvou, pre jeho okolie a pre celú našu spoločnosť.

Z hľadiska prípravy žiakov je potrebné pripomenúť modernizáciu vyučovania zriadením odborných učební, zaradením novej audiovizuálnej techniky do vyučovacieho procesu, skvalitnením jazykovej prípravy a zaisťovaním modernej počítačovej techniky.

Na nerušenom chode školy má veľkú zásluhu náš zriaďovateľ, Košický samosprávny kraj, ktorý účinne riadi a financuje potreby školy. Ceníme si pomoc mestského zastupiteľstva osobitne primátora Ing. Štefana Zachariasa, ktorý podporuje snaženie vedenia školy. Výsledkom činnosti všetkých zainteresovaných bolo a je, že škola spĺňa podmienky moderného vzdelávacieho zariadenia v oblasti odbornej prípravy, ubytovania žiakov a ďalších stránok zabezpečenia.

Z krátkeho prehľadu vývoja školy je zrejmé, že dejiny našej školy sú bohaté, súčasnosť dáva dobré predpoklady pre kvalitnú prípravu absolventov, ktorí sa môžu uplatniť nielen u nás, ale aj na jednotnom európskom trhu práce za hranicami nášho štátu. K tomu budeme naďalej potrebovať schopných študentov, ktorí budú prichádzať s cieľom získať dostatok teoretického i praktického vzdelania, aby sa mohli čo najúspešnejšie uplatniť v praktickom živote. Práve preto bude treba rozširovať a rozvíjať spoluprácu so školami aj v zahraničí. Sme presvedčení, že naša Stredná škola aj v najbližších rokoch obstojí a dokáže sa prispôbovať novým požiadavkám doby a nárokom spoločnosti, lebo len tak bude o ňu dostatočný záujem zo strany žiakov.

Dr. Andrej Tóth
SPoPŠ Moldava nad Bodvou

JULIUS CAROW

V Praze-Bubnech založil v r. 1862 nemecký podnikateľ Julius Carow vlastnú firmu, továrnu na výrobu hospodárskych strojů.

Firma se zabývala kromě výroby orebního nářadí, žacích strojů a lokomobilů výrobou jednoduchých secích strojů značky Simplex, rozmetadel strojených hnojiv se spodním rozmetáním, vyráběných podle Schmidt-Spiegelovy soustavy, výrobou mlýnků na drcení ledku a kainitu, vyoravadel na brambory značky Ideal, bubnových Howardových senometů Simplex, Osbornových vidlicových senometů, pohra-

bovaček Heureca a Puck s pružnými péry, Backerových mlýnků a ocelových pohrabovaček se samočinným zvedáním prutů. Dále pak byly vyráběny nýtované ruční a žentourové mlátičky, řezačky, Ventzkiho pařáky, aj. Vedle této výrobní činnosti byl Carow zástupcem továrny na výrobu pluhů, bran a secích strojů firmy Sack v Lipsku, továrny na výrobu žacích strojů M. Osborna a spol. v Auburnu v Americe a firmy R. Horneby and Sons v Granthamu v Anglii. Ta se specializovala zvláště na výrobu lokomobilů a parních mlátiček.

Po několika desítkách let, 24. února 1891, založili v Roudnici nad Labem podnikatelé Jan Pracner a Rudolf Bächer Hlavní závod na zhotovování pluhů a hospodářského nářadí. Majitelem a provozovatelem výroby se stal Rudolf Bächer (zemřel 22. února 1915). (Nedochovaly se písemné materiály o pracovní provázanosti s firmou Carow.)

V říjnu 1918 rozšířilo pověřené vedení firmy svoji působnost z oboru železářského a ocelářského průmyslu na další odvětví. O založení nových poboček se zasloužili pánové Pavel Brandl, velkoobchodník z Vysočan a Gustav Kraus, velkoobchodník z Plzně. Tak byly od 16. října 1918 vytvořeny základy pro nově se tvořící obchodní společnost. Následně byla svolána schůzka podnikatelů, které se zúčastnili Gustav Kraus, velkoobchodník z Plzně, Otto Kussi, obchodník z Plzně, Ludwik Neumann, ředitel pražské pobočky vídeňské bankovní jednoty v Praze, Albert Brandl, obchodník z Prahy-Vysočan, Pavel Brandl a Julius Taussig, soukromí beatmeni z Prahy, Ing. Rudolf Beck, ředitel hutí v Roudnici a zástupce firmy Rudolfa Bächera z Roudnice nad Labem. Dne 27. listopadu 1918 byla nově vzniklá firma zanesena zápisem do obchodního rejstříku pod názvem

Továrna na armatury a čerpadla, slévárna železa a kujné litiny, dříve Julius Carow, spol. s r. o., Praha VII-Bubny. Zástupcem bývalé firmy Juliuse Carowa byl počátkem nového roku (2. ledna 1919) jmenován Julius Taussig.

Po r. 1920 došlo ve firmě ke zvyšování kmenového kapitálu. Od 8. září 1921 bylo členství firmy postoupeno i jiným firmám, např. firmě Klein a Brandl z Vídně, a 27. června 1922 udělena obchodníkům Leonu Zelenkovi a Arnoštu Löwymu z Vídně kolektivní prokura. Na základě povolující listiny ministerstva vnitra v plné shodě s ministerstvem obchodu byla 30. říjnem 1924 potvrzena platnost firmy s neomezenou dobou konání a od 18. listopadu 1924 byla vytvořena z firmy akciová společnost. Dne 30. června 1925 však došlo ke zrušení závodu. Bylo provedeno převedení firmy na novou akciovou společnost s názvem Továrna na armatury a čerpadla, slévárna železa a kujné litiny, dříve Julia Carowa a. s., Bubenská, Praha 7. Dne 21. ledna 1933 však byla továrna Julia Carowa určena k likvidaci. Ustavením zákona č. 22/48 Sb. byla firma dne 9. března 1949 zrušena.

Ing. Petr Novák, CSc.
MZe ČR

STO LET

od založení vysoké školy zemědělské v českých zemích

III. část

Ve školním roce 1891/92 bylo k obecnému oddělení přiřazeno, na základě nařízení ministerstva kultur a vyučování z 11. listopadu 1890, dvouleté studium zemědělsko-technické, které bylo od šk. roku 1892/93 prodlouženo na 3 roky. Na kulturně-technickém oddělení studovali absolventi čtyř základních studijních oborů, kteří měli zájem si rozšířit svou kvalifikaci o znalosti z meliorací a využití strojů v zemědělství. Studijní program tohoto oddělení obsahoval také dva zemědělské předměty „Hospodářská správo vědu“ a „Pěstování rostlin“, které byly vřazeny mezi povinné předměty pro II. státní zkoušku. Při vysoké škol zemědělské ve Vídni byl tento studijní obor otevřen již ve šk. roce 1883/84. Zřízení kulturně-technického oddělení při obu pražských technikách se neobešlo bez několikaleťtého úsilí českého zemského sněmu a Zemědělské rady pro království České.

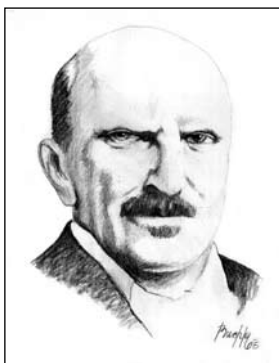
Prof. Lambl odešel r. 1897 na trvalý odpočinek. Byl poslední z řady profesorů zemědělství na pražské technice, kteří tento předmět přednášeli encyklopedicky. Po jeho odchodu se profesorský sbor české vysoké školy technické

usnesl, že již nebude tuto učitelskou stolicí obsazovat jedním profesorem, ale že výuku zemědělství rozdělí do více disciplín. K tomuto klíčovému rozhodnutí je vedla skutečnost, že v té době probíhala na vídeňském ministerstvu kultu a vyučování vážná jednání o zřízení zemědělského odboru v Praze a jeho připojení k české vysoké škole technické. Tato jednání nakonec skončila ve slepé uličce, ale přesto byl r. 1898 jmenován dr. Julius Stoklasa mimořádným profesorem produkce rostlinné a agrochemie a prozatím pověřen výukou zemědělských předmětů zemědělsko-technického oddělení. V témže roce založil prof. Stoklasa při své stolici zemědělství za finanční podpory zemědělské rady a vídeňského ministerstva orby Chemicko-fyziologickou stanicí výzkumnou Zemědělské rady pro Království české, jejíž činnost se postupně rozštěpila na tato oddělení: 1. pro fyziku, chemii a biologii půdy, 2. pro fyziologii rostlinnou a živočišnou, 3. fytopatologie, 4. ovocnictví a vinařství, 5. mlékařství, 6. pěstění rostlin léčivých.

Poté, co jednání o založení vysoké školy zemědělské v Praze skončila opět s nezdarem, rozhodl se český sněm r. 1900

povýšit oba zemské vyšší hospodářské ústavy v Táboře a v Děčíně-Libwerdě na hospodářské akademii. Během čtyř semestrů měly tyto reorganizované ústavy poskytnout svým posluchačům – maturantům gymnasií a středních hospodářských škol – vědecké vzdělání, zaměřené na potřeby praxe. Nezbytnou součástí obou škol proto byl školní statek. Studenti z českých zemí obou národností, kteří chtěli získat nejvyšší zemědělské odborné vzdělání, i nadále odcházeli studovat do Vídně nebo na jiné vysoké školy do zahraničí.

Po jmenování J. Stoklasa mimořádným profesorem potvrdilo ministerstvo kultu a vyučování postupně i další návrhy profesorského sboru české techniky na jmenování dalších odborníků soukromými docenty. Studenti české techniky od té doby měli možnost navštěvovat nepovinné přednášky ze zemědělské botaniky, fytopatologie, fyziologie nižších živočichů, fyziologie a patologie domácích zvířat, mlékařství a hygieny domácích zvířat, kterým jim přednášeli odborníci z české university či z výzkumu. Roku 1901 byl J. Stoklasa jmenován řádným profesorem.

Julius Stoklasa

Zřízení zemědělských akademií bylo neuspokojivým řešením, a proto i nadále probíhala mezi Prahou a Vídní politická jednání o brzkém otevření dvou nových odborů (zemědělského a plnohodnotného zemědělsko-technického) při české vysoké škole technické v Praze. Vůdčí postavení při nich zaujímaly poslanci českého sněmu v Praze a říšské rady ve Vídni, nově ustavené stavovské agrární strany, pro níž se stalo otevření vysoké školy zemědělské v Praze jedním z bodů jejího politického programu. Stranou nezůstala ani Národní strana svobodomyšlná (Mladočeši), protože mnozí její poslanci měli profesní vztah k zemědělství. Od r. 1900 se každoročně opakoval stejný rituál. S podporou zemědělských spolků a institucí poslanci jednali s vládou, která slibovala, že nové odbory otevře. Vždy však tato jednání ztroskotala na požadavku, aby zemský sněm v Praze na sebe převzal polovinu osobních nákladů zemědělského odboru. Sněm se zdráhal toto břímě pro špatný stav zemských financí převzít a otevření dvou nových sobě blízkých odborů se každoročně odkládalo. Také během r. 1906 prosakovaly z Vídně informace, že se již oba nové odbory v Praze konečně otevrou. Realizace se však stále oddalovala, čímž se stalo, že Nejvyšší rozhodnutí císaře Františka Josefa I. z 26. října bylo pro všechny zainteresované velkým překvapením. Přišlo pozdě, až po zápisu nových studentů na pražskou techniku.

Dokončení v příštím čísle

Ing. Ctirad Růžička, Praha

Před 70 lety vyšlo z prostor redakce sídlící v Domu zemědělské osvěty v Praze první číslo časopisu Zemědělská škola

NA CESTĚ K ZEMĚDĚLSKÉ ŠKOLE

Z historie zemědělského pedagogického tisku u nás

III. část

Nadějným milníkem ve vývoji organizační struktury zemědělského učitelstva se stalo založení Pedagogické společnosti zemědělské v r. 1935, která měla sdružovat zájemce z řad veškerého zemědělského učitelstva, osvětové pracovníky venkovské, ale i všechny další zainteresované, kteří – jak píše jeden z jejich hlavních tvůrců dr. Reich – vycházejí z přesvědčení, že „výchovou a odborným vzděláním lze zvýšiti výkonnost, zdatnost i mravní hodnotu venkova“.

Podle jeho přesvědčení „v součinnosti se všemi úřady, školami, vědeckými a odbornými institucemi, osvětovými útvary, stavovskými organisacemi učitelstva škol země-

dělských a lidových škol hospodářských, se všemi spolky absolventů škol zemědělských je možno docíliti, že otázky výchovy a odborného vzdělání zemědělského stanou se aktuální složkou zemědělské politiky a všech programů zvelebovacích“.

Pedagogická společnost zemědělská si stanovila také za cíl pravidelné udržování a prohlubování kontaktů s podobnými společnostmi v cizině, např. s Mezinárodní komisí pro zemědělské vyučování v Bruselu, Mezinárodním úřadem zemědělského vyučování v Římě. (Oficiálně měla společnost plnit funkci národních poboček těchto institucí.)

Bohužel, následující léta nepřála klidné práci, tím méně výraznějšímu rozvoji. Po r. 1945 se někteří členové snaží o aktivizaci společnosti, v r. 1947 jsou připraveny změny stanov, jenže následující vývoj šel jiným směrem.

Činnost Pedagogické společnosti zemědělská upadla, tak jako mnohé z historie zemědělského školství, zcela v zapomnění. Našlo by se zřejmě v její činnosti leccos, co by stálo i dnes za zamyšlení. Na její půdě vznikl náš nejdéle vycházející časopis určený zemědělskému školství ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA. První číslo tohoto „orgánu Pedagogické společnosti zemědělské v Praze“ (později „hlídky Pedagogické společnosti zemědělské“) vychází v lednu 1936 jako příloha časopisu Zemědělský pokrok. (Spojení v r. 1934 vzniklého časopisu s časopisem školským bylo zcela záměrné – školství hrálo v šíření zemědělského pokroku hlavní roli!) Vydavatelem se stalo ministerstvo zemědělství, redakci sídlící v Domě zemědělské osvěty v dnešní Slezské ulici v Praze řídil Ing. Otmar Průša.

Dr. E. Reich nový měsíčník vyprovodil mimo jiné těmito slovy: „...Je třeba stále informovat naši veřejnost o stavu a úkolech zemědělského školství a vyučování. Především by se tak mnoha nedorozuměním a zbytečným útokům... Přikročujeme k vydávání vlastního časopisu Zemědělská škola – zatím jen ve formě této malé přílohy Zemědělského pokroku. Splní-li se naše předpoklady, že Pedagogická společnost zemědělská nalezne porozumění a přízně, rozvine-li se její veliká a početná organizace, bude možno pomýšlet na orgán obsáhlejší i na vydávání edice z pedagogiky zemědělské. Začínáme skromně, ale i tak je možno, aby staří, zkušení učitelé zemědělství ukládali v Zemědělské škole své poznatky, aby mladí a nejmladší referovali o literatuře, o svých pokusech, o pokrocích ve výchově doma i v cizině... Naše zemědělské školství a osvěta dosáhla již takového rozvoje a vykonala tak velkou práci, že si zasloužila již dávno jak založení pedagogické společnosti, tak i vydávání odborného orgánu...“.

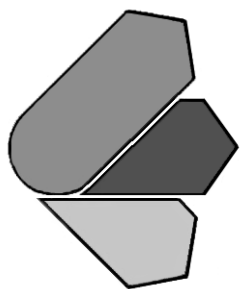
Nový časopis přivítal i zmíněný již státní inspektor František Kunz (1936): „...Odhodlala-li se P.S.Z. vydávat vlastní časopis pedagogický, odpovídá to skutečné potřebě a není sporu o tom, že časopis má své oprávnění, neboť zemědělské školství je živý organismus, potřebující stále nových impulsů s nutností přizpůsobovati se praktickému životu. Zemědělské školství jest nám světem ideovým, jenž má zúrodnit základnu našeho hospodářského a národního bytí.“

Dokončení v příštím čísle

Ing. Josef Rozman, CSc.
Moravská Třebová

CONTENTS

House of Agricultural Extension	
Opened 80 years ago	2
We are getting ready to defend positions of schools of vocational training	3
Professional activities at secondary schools	
How to choose the theme, to write and defend the paper	4
International meetings of project partners	
Professional competences and certification of agricultural advisers in the world of the competitive market of services business	6
Nutrition science through incentive tasks	7
Leasing or credit?	
The counselling column	9
Information service	
Representation of the European Commission in the Czech Republic	11
Two years after accession to EU	
From a congress of nongovernmental organisations of the EU new member countries, Part 1	12
International conference	
Sustainable rural development – job opportunities in rural areas	13
Holiday practical training in the Netherlands	15
Preparations for the foundation of Centre for Adult Training at the technical school in Kragujevac	16
United school in Spišská Nová Ves	17
Does a common model of European family exist?	
A project of Socrates Programme	18
The Day of Animals for the thirteenth time	
A tradition at the veterinary school in Hradec Králové	18
„Farmers“ at exhibitions	19
Our farmers winning	
National competition in skills of students of agricultural disciplines	20
At the Krkonoše exhibition	20
Students' final papers	21
Executive Council of the Association	
Negotiations of schools	22
Fifty years of the Secondary Agricultural School in Moldava on Bodva	23
Julius Carow	
History of agricultural machinery	24
One hundred years from the foundation of University of Agriculture in Czech Lands – Part III	25
On the way to Zemědělská škola (Agricultural School)	
From the history of agricultural pedagogic press in this country – Part II	26

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 70 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejších „Domě zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM PRAHA

Vás srdečně zve na výstavu o českém rybníkářství a rybářství

CO NAJDETE POD HLADINOU

První část výstavy zaznamenává nejstarší historii českého rybníkářství a vystaveno je zde především tradiční náradí, užívané při výlovu rybníka.

Druhá část se zabývá vývojem rybolovu na volných vodách od jeho lidových forem až k dnešnímu sportovnímu rybářství.

Třetí část je věnována životu pod i nad vodní hladinou. K vidění jsou mj. preparáty našich ryb i jiných živočichů žijících ve vodním prostředí (od hmyzu po savce) a čtyři velká akvária se živými rybami, typickými i méně typickými zástupci české ichtyofauny.

Výstavu připravila jihočeská pobočka NZM na zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou, tamní Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství a potrvá do 21. ledna 2007.

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2
tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč, roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách
Sazba a tisk ÚZPI Praha

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., IVP ČZU Praha;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice; Ing. Jan Kot, ISS Cheb;
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra;
Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc., KPP SPU Nitra; PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MZLU Brno; Ing. Tibor Masár, PhD., MP SR Bratislava;
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice; prof. Ing. Milan Slavík, CSc., IVP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR; Ing. Jan Vajs, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora